

Антонино Руссо Джусти

**НАСЛЕДСТВОТО
НА ЧИЧО КАНОНИК**

Антонино Руссо Джусти
Наследството на чичо каноник

Нино Мартолио
Таддарита (*Нощна птица*)

Всички права запазени.
Авторските права върху текста на тази книга
принадлежат изцяло на преводача.

© Превод от сицилиански Даниела Илиева

© Оформител Ивайло Найчев

ISBN 978-954-92515-3-1

Антонино Руссо Джусти

Антонино Руссо Джусти (Катания, 1876 - Белпасо, 1957) е един от най-големите италиански комедиографи, който пренася културата на Острова в театралните зали чрез езика и хумора на Сицилия. Получава класическо образование в Белпасо, след което завършва право и започва кариерата си на юрист. Премества се в Катания след брака си с Розина Ди Мауро и става част от артистичния кръжец „Circolo Artistico“, който впоследствие носи името „Brigata d'Arte“, където работи с Джованни Грасо и Анджело Муско. Руссо Джусти е назначен за артистичен директор на възстановения театър „Teatro Coppola“ заедно с драматурга Джузеппе Макри`. Тук през 1920 г. той поставя първата си комедия написана на сицилиански – „Наследството на Чичо Каноник“, *L'eredità dello zio canonicò*“, по-късно през 1923 поставена и със сицилианското заглавие „*U tistamentu lu ziu canonicu*“. Пише общо двадесет и седем театрални произведения, някои от които са силно повлияни от стила на Луиджи Пирандело. Вече известен кино и театрален актьор, Анджело Муско придобива авторските права върху „Наследството на Чичо Каноник“ и се превръща в главен герой в едноименния филм през 1934 г.

Несъмнено вдъхновен от произведенията на Нино Мартолио и Луиджи Пирандело (чиито театрални методи изучава и прилага) Антонино Руссо Джусти никога не гледа на диалекта като на второстепенен език, а винаги като символ на свободния дух на фантазията, естествено средство за изразяване, източник на култура и традиция.

Руссо Джусти принадлежи към т.н. „комически натурализъм“ като черпи вдъхновение от най-гротескните и парадоксални моменти в ежедневието на обикновените хора, с поглед обърнат към общочовешките стойности и света.

Антонино Руссо Джусти

**Наследството
на чичо каноник**

Комедия в три действия

Превод от сицилиански

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

ДОН АНТОНИО ФАВАЦА

НУНЦИЯ, негова съпруга

АГАТИНА, негова дъщеря

МАРИО ФАВАЦА, негов братовчед

МАДДАЛЕНА ФАВАЦА, негова братовчедка

САНТО, неин съпруг

КАВАЛИЕРЕ АМОРЕ

ВИКАРИЙ КИАРЕНЦА

НОТАРИУС

ДОН МИКЕЛИНО

ТУРИ НАСКА

МАЗИНА, негова съпруга

ГАРСОН

КЕЛНЕР В КАФЕНЕТО

ПЪРВО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА

ГАРСОН. (понесъл един фотъойл на раменете си)
Къде трябва да се сложи?

НУНЦИЯ. (посочва средата на стаята) Ей там! Оста-
ви го там. (Момчето изпълнява).

АГАТИНА. А килима донесохте ли?

ГАРСОН. Да, има и една масичка за салона.

НУНЦИЯ. (зледа фотъойла) Колко е красив!

АГАТИНА. Последна мода.

НУНЦИЯ. Най-сетне, слава Богу да видя тая къща об-
заведена като хората.

АГАТИНА. Мамо...пак ли на изплащане?

НУНЦИЯ. Откъде накъде!... Глупости! Стига само го-
дина наем от къщата на Виа Гарибалди да си купим цял
магазин луксозни мебели.

АГАТИНА. А сигурно ли е, че татко е наследникът на
чичо каноник?

ГАРСОН. (влиза отново, пренасяйки масичката и ки-
лима, които слага на земята).

НУНЦИЯ. Абсолютно сигурно! (след това към гарсо-
на) Съпругът ми плати ли ти?

ГАРСОН. Да, госпожо... Целувам ви ръка (излиза).

АГАТИНА. (сяда във фотъойла) Ах, мамо, колко е
удобно!

ВТОРА СЦЕНА

МАРИО. (инвалид от войната, изгубил лявата си ръка) Може ли?

АГАТИНА. Влез, Марио, харесват ли ти?

МАРИО... Браво на братовчеда Антонио!

НУНЦИЯ. В бъдеще, който дойде в къщата ми, преди да влезе ще трябва да си бърше обувките, най-малко, най-малко половин час пред вратата.

МАРИО. Желая ви го от сърце, скъпа братовчедке.

НУНЦИЯ. Да не чуе рогатият...пу, пу!

АГАТИНА. (с укор) Мамо...

МАРИО. Остави я, Агатина. Казват, че предпазливостта никога не е излишна, аз приличам ли на човек, който носи лош късмет?

НУНЦИЯ. (с урония) Тая философия къде я научи, по време на войниклъка ли?

МАРИО. Да, госпожо! (с усмивка) Научих още, че който е далече от очите е далече от сърцето. Ето наследство на чичо каноник, за него чукайте на дърво.

НУНЦИЯ. Ох!... По-добре да се махам отгук, иначе ще избухна. (излиза отляво).

МАРИО. Агатина моя, и ти си съгласна, нали?

АГАТИНА. Бъди спокоен...Мариу!

МАРИО. И каква ми е вината, че се върнах от войната без ръка?

АГАТИНА. Какво искаш да кажеш?

МАРИО. Искам да кажа... Че ако баща ти е наследник на чичо каноник, а аз ви го пожелавам, мислиш ли че мога да се надявам да стана твой съпруг?

АГАТИНА. Какви са тия приказки? Значи смяташ, че след две години любов, тозчас ще трябва да ти кажа: Мариу, върви си, понеже сега съм богата.

МАРИО. Ти не! Но майка ти не чуваш ли как говори? Агатиана,... Страхувам се да не те изгубя.

АГАТИНА. Боже, хайде стига вече с тия приказки! А!... Татко.

ТРЕТА СЦЕНА

АНТОНИО. (силно развълнуван. Облечен в строг траур, носи увит във вестник портрета на чичото) Добър ден, Мариу!

МАРИО. Добър ден, братовчеде.

АНТОНИО. Нещо невероятно... Кажи...!

МАРИО. Какво? (Антонио е разгърнал вестника, поставя портрета върху бюфета, пали кандилцето).

АНТОНИО. Като жив е...Като жив е... Чичо каноник!

АГАТИНА. (възхищава се на портрета) О, колко е естествен! Кажи!

МАРИО. Естествен... Красив... Изглежда по-пълен.

АНТОНИО. Откакто умря, кълна се в честта си, взе да нараства като козунак... С тия скули...С тоя врат... И все ме следи... Погледнете. (импровизира) Видяхте ли?... Веднага ще трябва да го увеличи... Поне да е метър и деветдесет на два... после ще го сложа в спалнята и през нощта като се събудя, ще му говоря.

АГАТИНА. Не се ли страхуваш да говориш с мъртвите... татко?

АНТОНИО. Аз се страхувам да говоря с живите. Като се събудя през нощта ще му кажа: *Е, чичо каноник, как я карате в рая?... Живурка се*, ще ми отговори той... *Ами ти? Аз... Чакам наследството! Ще видиш...* ще ми каже чичо.

НУНЦИЯ. Чух ти гласа. (вижда портрета) А!... Чичо каноник... Колко е хубав! Искане ми се да го целуна.

МАРИО. Не!... Не! Още е мокър!

АНТОНИО. Да, само преди ден е направен.

МАРИО... Ами увеличението... С олио ли ще го поръчат да го нарисуват?

АНТОНИО. Не!... С масло, не искам от олиото да му се вдигне холестерола.* Това на което държа е винаги да слагате пред портрета на чичо... кандило и свещи – ден и нощ... И още – всички в строг траур... Черни поли, черни блузи, черни шалове, черни чорапи, черни кюлоты, черни сутиени и от днес нататък – траур и в яденето... От днес нататък ще се яде паста с черен сос от сепия... Въобще – всичко да е като по конец!

НУНЦИЯ. А ходи ли при нотариуса?

АНТОНИО. Да, намерих го докато се хранеше... И от едно блюдо на друго, отвори се дума за графа, който от глад изял собствените си деца.

НУНЦИЯ. Света Марийо!... Не са ли го арестували?

АНТОНИО. Сигурно.

МАРИО. Ама не... това е поемата, която е написал Данте Алигиери.

АНТОНИО. Именно! Имали препирни докато били живи и когато умрели, подхванали въпроса в Ада... *Уста повдигна от страшната си гозба този грешник...* И хапнал всички кости от врата на архиепископ Руджери. Обаче аз казах на нотариуса: *Господин Нотариус, да оставим този епископ да яде на спокойствие господин Лино Уго** или както там по дяволите се казва, и да ми обърнете малко внимание. Знаете... Не помня... Не знам... Това е тайна...* И не пожела да се отпусне. *Но извинете, му казвам: каква професионална тайна... след като завещанието е публично?* Тогава той ми отговаря: *публично, да! Но не е публикувано... Защото*

* Игра на думи – *con olio* означава с маслени бои

** Вместо Граф Уголино – Данте, Божествена Комедия

вижте, има разлика между публично завещание и непубликувано завещание. Завещанието става публично с публикуването, публичното завещание не е публично а частно.

НУНЦИЯ. Господи каква бъркотия... Не разбрах нищо!

АНТОНИО. И аз също.

НУНЦИЯ. Обаче нотариусът трябва да знае кой е наследникът.

АНТОНИО. Разбира се, че знае. Каза ми, че чичо каноник имал голяма слабост към мен. Всъщност, всеки път когато ми казваше нещо се прозяваше; да не е бил гладен? Не, не, прислужницата го потвърди... Каза ми, че чичо е умрял с моето име на уста.

НУНЦИЯ. Викал те е?

АНТОНИО. Да!

МАРИО. Искал е да го вземе със себе си!

АНТОНИО. Не... е...! Откъде накъде!

НУНЦИЯ. Сякаш буца ми е заседнала ей тук.

АНТОНИО. Сегичка ще ти я махна... Чичо казваше: Антонио... *оставям те... оставям те... оставям те...* И не му остана време да каже *наследник*.

МАРИО. По-ясно от това... *Оставям... оставям...* и в този момент му е свършил дъхът.

АНТОНИО. Ами да, всъщност в заключението си за полагане в гробището, докторът заявява, че е умрял от недостиг на въздух. И си мисля аз, вместо да каже четири пъти *оставям*, не можеше ли да каже едно *оставям* по-малко, така щеше да успее да каже *наследник*. (пауза) Между другото нотариусът казва, че за да се отвори завещанието ще трябва две хиляди лири депозит.

НУНЦИЯ. Две хиляди лири? И откъде ще ги вземем?

АНТОНИО. Може да поискаме от собственика на къщата.

НУНЦИЯ. Кавалери Амури? Че ние му дължим една година наем.

АНТОНИО. Кавалери е добър човек и ще чака.

НУНЦИЯ. А кой ще му го каже? Трябва да е някой смелчага.

АНТОНИО... И доста нахакан. Например Началникът на карабинерите. Чудесно! На него няма да може да откаже.

НУНЦИЯ. Ами ако загубим и тези две хиляди лири?

АНТОНИО. Да не чуе дяволът! Нали има публично завещание черно на бяло, на гербова хартия?

НУНЦИЯ. Антонио, да знаеш, аз повече в тази къща не искам да стоя.

АНТОНИО. Разбира се!... Ще се преместим в голямата ни къща на улица Гарибалди... На пет етаж... Красота: балкони от всички страни... Гледка на изток... на запад... И винаги има музика.

НУНЦИЯ. Каква музика?

АНТОНИО. Ами погребенията не минават ли все оттам? Тераса... и ваната – прелестна, по-хубава от езерото с патиците във вила Мацини.

НУНЦИЯ. Искам да се къпя всеки ден.

АГАТИНА. И аз, татко.

АНТОНИО. Всички... Всички... Всеобщо пречистване.

НУНЦИЯ. А на дъщеря ми после ще сложа зелен пеньоар и обеци с чифт солитери...

АНТОНИО. Като врабци...

НУНЦИЯ. Солитери, брилянти...

АНТОНИО. Врабци трябва да са... Самотни врабци.*

НУНЦИЯ. Говоря за брилянти. И шапка с едно пиленце отпред.

*Алюзия със „Самотният врабец“ „Passero Solitario“ — стихотворение от Джакомо Леопарди.

АНТОНИО. Отзад... Отпред вече не се носи.

НУНЦИЯ. Отпред и отзад... Модистката всъщност ще каже къде трябва да се сложи. Щом се приготви, ще я хвана и ще я заведа отвънка на балкона.

АНТОНИО. А като позасъхне ще я хванеш и ще я прибереш вътре.

НУНЦИЯ. Брак, ама друг път... (прави съответния жест с ръце)... Антонио, предупреждавам те, ако се представи някои аптекар, някое адвокатче, някое докторче, аз те упълномощавам да не ги пускаш да влязат. Най-малко, най-малко трябва да е барон.

АНТОНИО. (иронично) С четири топки върху герба.

МАРИО. (разбрал) Всичко най-хубаво, братовчеде. Аз си тръгвам.

АНТОНИО. Марио, остани, днес... вечеряй с мен.

МАРИО. Мерси, вече вечерях.

АНТОНИО. Тогава, утре ще хапнеш с нас...

МАРИО. Вече съм се нахранил.

АНТОНИО. Ама и за утре ли си се нахранил? Е, от утре ще се храниш тук с мен, с жена ми и с дъщеря ми... И ако желаш може да нощуваш при мен. (Нунция смущава Антонио).

МАРИО. Мерси, братовчеде. Но сега позволете, имам ангажимент, който не мога да пропусна. (тръгва).

АНТОНИО. Чакам те! Тази вечер ще останеш да спиш при мене.

НУНЦИЯ. Слава Богу, добре че не му каза да спи при мене.

АНТОНИО. И с двамата, в голямото легло, по средата!

МАРИО. Братовчеде, толкова сте любезен, че... с ваше позволение (излиза).

АНТОНИО. Бързо се връщай! (към Нунция) Внимавай, Мариу е моя кръв... Син е на една Фаваца и трябва да бъде уважаван.

НУНЦИЯ. Ами че кой ти го закача?

АНТОНИО. Ти, и то зле.

АГАТИНА. Недей така, татко!

АНТОНИО. Ти върви в кухнята да измиеш чиниите.

АГАТИНА. (обидена, излиза).

АНТОНИО. Баща ми през 1866 е загинал с куршум в челото, по същата причина Марио е загубил ръката си, така че и двамата са тук, издълбани в сърцето ми. И който се държи зле с Марио, все едно че се държи зле с баща ми. Опичай си ума...

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

АМОРЕ. Аз съм от близките и ще вляза.

АНТОНИО. Господарят на къщата винаги е добре дошъл.

НУНЦИЯ. (посочва му фотьойла) Ето тук, седнете... тук... на фотьойла.

АМОРЕ. (сяга) Много е удобен този фотьойл... много красив.

АНТОНИО. А, какво още има да видите... До дни тук всичко трябва да бъде черно: столове, мебели, чинии, лампи... всичко черно.

НУНЦИЯ. Ще трябва да купя спалнята изцяло в рококо... черна.

АМОРЕ. Дон Антонио, всичко сочи, че наследникът сте вие. Значи е както аз бях казал.

АНТОНИО. Без съмнение, господине! Нотариусът ми каза, че чичо ми каноник е имал слабост към мен... и действително, умрял е с думите: Антонио... оставям те... оставям те... *на*.

АМОРЕ. Станалото, станало.

АНТОНИО. Не! Оставям те наследник. Точно така! Защото *на* е произнесъл с главна буква. И както вие добре знаете, *на* с главна буква служи за местоимение на нещо; местоимението съм аз, а нещото е... *наследството*.

АМОРЕ. Е да, разбира се! Според волята на починалия. Ако позволите, бих искал да съм аз един от свидетелите по откриване на завещанието.

АНТОНИО. За нас е особена чест. За жалост обаче, за откриване на завещанието трябва две хиляди лири. Така ми каза нотариусът.

АМОРЕ. Е, да!... Задължителната вноска по закон. Днес е трудно да се намерят две хиляди лири.

АНТОНИО. Крайно трудно!... Нотариусът ще се заеме когато му занеса депозита...

АМОРЕ. Дон Антонио...

АНТОНИО. М..м.. да...?

АМОРЕ... Ако имате нужда от пари...

АНТОНИО. (въздишайки) Не, мерси!... Какво говорите!

НУНЦИЯ. Но щом кавалери е така добър да...

АМОРЕ. Дон Антонио, не се стеснявайте.

АНТОНИО. Исках всъщност, с вас да поговори... Началникът на карабинерите.

АМОРЕ. С мен?

АНТОНИО. С ваша милост! Понеже нямах куража да ви поискам тези две хиляди лири... И си помислих: по смел от него няма да се намери, нали?

АМОРЕ. А, разбрах!...Е, добре... Ще бъда на вашите услуги, дон Антонио.

АНТОНИО. Мерси!... Имам да ви кажа нещо, което може би ще ви огорчи доста, кавалери. Напускаме къщата.

АМОРЕ. Напускате къщата!... А защо?

АНТОНИО. Налага се! Кавалери! Моят чичо може да се обиди: Как... Аз ти оставям този чудесен палат на пет етажа на виа Гарибалди, а ти стоиш в тая съборетина?

АМОРЕ. Още ли влиза влага?

АНТОНИО. Не, но с палат на пет етажа... С вана – цяло великолепие...

НУНЦИЯ. Кавалери, ако искате да се изкъпете, моля.

АМОРЕ. Мерси! Какво ти къпане! С тоя ревматизъм... Обаче, ще ви дойда на гости (става). Тъй като искате да напуснете къщата, елате с мен, ще напишете няколко думи за отказ и заедно с това ще ви дам назаем две хиляди лири.

АНТОНИО. Много добре! (като посочва портрета на чичо си) Погледнете кавалери Амури!...

АМОРЕ. О! Бог да прости каноник Фаваца! Добър човек!

АНТОНИО. Чичо, представям ви кавалери, който ми дава назаем две хиляди лири за откриване на завещанието, без намесата на Началника на карабинерите.

АМОРЕ. (към Нунция) С ваше позволение госпожо! (Аморе и Антонио излизат).

НУНЦИЯ. (като се обръща към съпруга си) Преди нещата да са се усложнили с Мариу, да приключим тая работа, понеже моят зет трябва да има ей такъв герб...

ПЕТА СЦЕНА

АГАТИНА. (гочула последните думи) Трябва да се прави разлика, мамо, говориш за герба напечатан върху визитната картичка или за герба на централния вход.

НУНЦИЯ. Къде ще е щампосан не ме интересува... трябва да представлява корона с четир... пет топки.

АГАТИНА. Не го искам.

НУНЦИЯ. Слушай момиченце, внимавай, с баща ти не можах да се разбера...но с тебе...

АГАТИНА. Мамо, слушай, по-добре да се говори открито, кълна се, ако изгониш Мариу от тази къща, аз ще си тръгна с него.

НУНЦИЯ. (уронично) Да приготвяме банкетата за годишниците.

АГАТИНА. Много щедро! Стига ни и парче хляб.

НУНЦИЯ. Ама чуйте я как няма срама. Искаш да вземеш човек, който живее на гърба на правителството? Искаш да станеш правителствена държанка.

АГАТИНА. Какво е виновен че е инвалид от войната?

НУНЦИЯ. И сега искаш да ти изяде зестрата ли?

АГАТИНА. Ама каква зестра?

НУНЦИЯ. Наследството... А! Затова от два дни се умилква.

АГАТИНА. Два дни ли? Трябва да кажеш две години.

НУНЦИЯ. Две години умилкване и аз да не знам нищо.

АГАТИНА. Да, мамо! Откакто чичо каноник беше жив и здрав, а твоята дъщеря нямаше дори нощница за чеиза...Да, откакто ти самата, и не можеш да го отречеш, се безпокоеше да не би да си остана вкъщи стара мома, защото никой, и куче дори не ме поглеждаше. Само Марио намираше мили думи за мен, а сега искаш да му кажа: Марио, върви си, избий си тия идеи от главата, защото сега съм богата и мога да си купя някой западнал благородник, а, не, мамо! Няма да съм дъщеря на този благороден мъж, какъвто е моят баща ако извърша такова предателство. Липсва му едната ръка? Нали не я е изгубил в свада или в кръчмата. Инвалид е? Но в замяна на това носи на гърдите си сребърен медал, пред който всички, ти също трябва да свалите шапка (излиза).

НУНЦИЯ. Ти да видиш, какво нахалство!

ШЕСТА СЦЕНА

АНТОНИО. (влиза) Мини отгатък, защото там е...

НУНЦИЯ. Кметът?

АНТОНИО... Семейният съвет.

НУНЦИЯ. Не желая да виждам твоите роднини. Чичо, с ваше позволение. (излиза).

МАДДАЛЕНА. (влиза следвана от съпруга си) Влиза светата фамилия.

АНТОНИО. Исус, Йосиф и Мария.

МАДДАЛЕНА. Мария Магдалена, по-точно. О!... Клим с пуйчета!... Фотьойл с дамаска.

АНТОНИО. От женска ръка пипнато, братовчедке, от женска ръка.

МАДДАЛЕНА. Колко е красив този фотьойл! Да си го ползвате сто години!

АНТОНИО. (прави знака на „дьяволските рога“) Мерси... Много са... сетне ще го изядат молците.

МАДДАЛЕНА. Ще позволите ли да седна?

АНТОНИО. Полека, може да счупите пружините... И казвайте по-бързо.

МАДДАЛЕНА. Вие седнете отдясно, а ти отляво.

АНТОНИО. Какво трябва да правим, да пеем песнопения ли?

МАДДАЛЕНА. Ако ми се падне един етаж от къщата на чичо ми каноник, ще го обзаведа при най-добрия мебелист в града. Ще помисля и за тебе. Аз... Ще те ожения за момиче от благороднически род.

МАРИО. Някоя дъщеря на барон да имате под ръка?

МАДДАЛЕНА. С богатството и с този сребърен медал на гърдите, можеш да стигнеш направо до...

АНТОНИО. Гробището!

МАДДАЛЕНА. До благородническа къща.

АНТОНИО. Извинете... но къде са тези богатства?

МАДДАЛЕНА. *Душата Богу, а имотът комуто се пада*, казал чичо каноник на нотариуса... Така че имотът е наш.

АНТОНИО. Горката колко е невежа!

МАДДАЛЕНА. Чичо каноник умря, мир на светия му дух, и остави три родни братовчеда, от една и съща кръв, три Фаваца, Фаваца – аз, Фаваца – ти, Фаваца – той. Всичките ни деца – и те Фаваца.

АНТОНИО. И спрегнахме глагола „*фавацаре*“.

МАДДАЛЕНА. Бог да го прости, татко...

АНТОНИО. Хайде сега да бием барабана!

МАДДАЛЕНА... Казваше ми: Магдалена...

АНТОНИО. Обирай си крушите!

МАДДАЛЕНА. Безкористното роднинство е най-искреното приятелство! Искам да уважаваш братовчед си Антонио Фаваца като баща.

АНТОНИО. Извинете, братовчедке, но на колко сте години?

МАДДАЛЕНА. Сбърках! Искях да кажа *като брат*.

АНТОНИО. Добре. Полека с датите.

МАДДАЛЕНА. Точно така, след като чичо каноник умря, помислих си за вас. И си казах: ето точно сега трябва да покажа на братовчеда Антонио, че го обичам като баща...

АНТОНИО. Полека с датите.

МАДДАЛЕНА... Като брат. А съседите ми казаха: донна Магдалена, защо не се споразумеете с вашите роднини и не разделите наследството на чичо каноник по живо по здраво?

АНТОНИО. Колко са мили вашите съседи.

МАДДАЛЕНА. Предани.

АНТОНИО. И сте дошли без да сте говорили предварително с адвокат?

МАДДАЛЕНА. С никого не съм говорила, кълна ви се.

АНТОНИО. А тези съседни знаят ли, че има оставено завещание?

МАДДАЛЕНА. Ох, и таз добра! Щом всички се споразумеем, завещанието ще се унищожи. Ако не може... ще се престорим, че чичо не е направил завещание и ще си поделим цялото му имущество на равни части. Адвокатът ми каза че...

АНТОНИО. Той някой от съседите ли е?

МАДДАЛЕНА. Срегнах го случайно... Всички сме роднини до едно и също коляно и наследството се пада на всички по равно.

АНТОНИО. Само в случай че няма завещание!

МАДДАЛЕНА. Хайде пак! Оставете сега на мира завещанието.

АНТОНИО. А волята на чичо каноник?

МАДДАЛЕНА. Чичо каноник нямаше предпочитания към никого, нотариусът ми каза, че щом се споразумеем, можем да го повикаме, и преди да се отвори завещанието, ще направим един споразумителен документ от едната и от другата страна и наследството ще се раздели на три равни части. Вие искате земята? Да ви бъде дадена земята...

АНТОНИО. Седем педи! Така се надяваме...

МАДДАЛЕНА. Аз и Мариу ще вземем къщата. А вие земята – да си садите лук, домати, чушки и патладжани.

АНТОНИО. Това не ви засяга! На моята земя и калмари мога да си посадя!

МАДДАЛЕНА. Ами защо да не посадите тел? Така накрая на годината ще се родят рендетата, че да се почесват!

АНТОНИО. Това означава да се потъпче волята на покойника.

МАДДАЛЕНА. Волята на чичо каноник беше известна! Към никого нямаше слабост, някога да ви е дал и една лира?

АНТОНИО. Никога... Дори и за празника на *Мадоната с писмото*.

МАДДАЛЕНА. За *Мадоната с писмото* го посетихме... Помните ли?... И какво ни даде? Две маслинки на мен, две на Марио и две на вас... В сакристията не знам какво е дал скришно на съпругата ви.

АНТОНИО. А някоя краставица не ви ли даде скришно.

МАДДАЛЕНА. Всички му работехме; вие например му помагахте да отслужи светата меса, аз перях покривките от главния олтар, а в сакристията вашата съпруга му лъскаше светилника.

АНТОНИО. А вие... Не му ли местехте вощеницата?... Значи според вас завещанието трябва да е поравно между тримата.

МАДДАЛЕНА. (към Марио) Ти нищо ли няма да кажеш?

МАРИО. Какво искате да кажа?

МАДДАЛЕНА. Тогава ще кажа аз. Тая стара, разхлопана и пияна от сутрин до вечер прислужница на чичо каноник, ви обърка главите. Защо отидохте при нея?

АНТОНИО. По същата причина, поради която и вие отидохте. Хайде накратко, госпожо братовчедке. Аз съм религиозен човек и уважавам волята на покойния.

МАДДАЛЕНА. Тази воля не ми се струва убедителна. А ти Марио, няма ли да кажеш нещо?

МАРИО. Чакам да се споразумеете и тогава ще говоря.

АНТОНИО. Откъде да знаем дали чичо каноник не е получил някое внушение свише?

МАДДАЛЕНА. Да, от светия дух. Аз обаче смятам, че в това завещание сте предпочетени вие – чичо имаше вземане-даване с жена ви. (излиза набегом).

АНТОНИО. Пробита лейка ръждива (погонва я).

МАРИО. (като го задържа) Братовчедо, оставете я да върви по...

АНТОНИО. Искам удовлетворение!

МАРИО. От кого? От съпруга ѝ ли?

АНТОНИО. Какво общо има съпругът ѝ щом работата опира до нея... чичо, вие чухте и не отговаряте?

МАРИО. Но за Бога... Чичо беше на 77 години.

АНТОНИО. Какво пък, не е ли бил и той младо момче?

МАРИО. Освен това... идваше ли тук изобщо?

АНТОНИО. Понякога идваше...

МАРИО. През деня!

АНТОНИО. Дори късно вечер! Срецахме се на стълбата... Аз се качвах а той слизаше. Чичо... Вие нищо ли не казвате? Знаете, че който мълчи е съгласен. Проклетата вещица! Искам доказателство! (грабва си бастуна и шапката).

МАРИО. Не, братовчедо, не се унижавайте... Къде отивате?

АНТОНИО. При нотариуса... За депозита от двете хиляди лири (излиза).

СЕДМА СЦЕНА

АГАТИНА. (излиза на сцената, нервно) Къде е татко?

НУНЦИЯ. (следва я, силно изнервена) Къде е мъжът ми?

МАРИО. Отиде при нотариуса за депозита.

НУНЦИЯ. Днес трябва да приключим тази история.

МАРИО. (мислейки, че става дума за завещанието) Утре се отваря завещанието.

АГАТИНА. Не говори за завещанието.

НУНЦИЯ. (към Агати́на) Излишни са всякакви спорове, щом си дойде баща ти, ще говорим.

АГАТИ́НА. (сяда, ядосана) Ще го чакам тук.

НУНЦИЯ. (ка̀то Агати́на) А, аз тук.

ОСМА СЦЕНА

АМОРЕ. (отвѣтне) Може ли?

МАРИО. Кавалери, влезте ваша милост .

АМОРЕ. Още щом сложих на външната врата „дава се под наем“ и първият клиент се появи. Ще позволите ли следобед да му покажа къщата?

НУНЦИЯ. Изцяло е на ваше разположение.

АМОРЕ. Мерси, госпожа. Коя беше тази жена, която крещеше така по стълбите?

МАРИО. Моята братовчедка Маддалена. Може би е разбрала, че наследникът е братовчед ми Антонио, затова дойде да предложи да се развали завещанието и наследството да се раздели на равни части.

АМОРЕ. Наистина е действала в свой интерес. Но как може да се развали едно завещание?

МАРИО. Кавалери, по-скоро ми кажете, може ли да оспори завещанието?

АМОРЕ. Може да го оспори, но без надежда за успех. Преди всичко почтеността и уважението, с което се ползва нотариуса, са гаранция за истинността на завещанието. А освен това между свидетелите на завещанието е бил и викарият Киаренца, изключителен човек, много известен, милионер. Стига само неговото присъствие, за да стане ясно, че всичко е протекло по правилата и в най-пълна законност.

МАРИО. Какво ще прави тази жена когато се отвори завещанието?

АМОРЕ. Ще трябва да се примири.

МАРИО. Това което ме безпокои е съпругът ѝ. Човек без скрупули, негодник, не може да се спори с него. Кавалери, много ви моля, ваша милост, ще придружите ли утре братовчед ми Антонио до нотариуса?

НУНЦИЯ & АГАТИНА. (едновременно) Да!... Да!...

АМОРЕ. Извинете, господа, защо искате да ми причините главоболия?

МАРИО. И аз ще бъда там.

АМОРЕ. Ще трябва да се викнат карабинерите.

МАРИО. Заедно може лесно да предотвратим някоя свада.

АМОРЕ. Чуйте, ако работата е само на думи, склонен съм да се намеся, но ако започне някой пердах... Аз съм болен... От *артерио клероза*, диабет, жлъчка, *холецисти*, артрит...

НУНЦИЯ. Наистина ли, кавалери, не ви личи...

АМОРЕ. Привидно, госпожо; но съм тежко болен. (към Марио) Моля?

МАРИО. Не съм казал нищо.

АМОРЕ. Видяхте ли? Като че ли нещо ми жужи тука... В ушите. Освен това не виждам: късогледство, *презбитения*... Така че, нямам вяра. А ако наистина започне пердах?

МАРИО. До бой изобщо няма да се стигне... Освен това ще присъства и нотариусът.

АМОРЕ. Тогава всичко е наред. Довиждане, до скоро. (излиза).

МАРИО. Братовчедке, аз си тръгвам, ще се видим утре при нотариуса. (тръгва си).

НУНЦИЯ. Чакай, Марио... трябва да говоря с теб (към гъщеря си) Ти върви в кухнята!

АГАТИНА. (прекосява сцената, усмихва се на Марио и му праща целувка скришом).

МАРИО. Какво има да ми казвате?

НУНЦИЯ. Марио, извинявай, намираш ли за редно да идваш по два, три, а понякога и по четири пъти на ден, в къщата на младо неомъжено момиче? Какво ще кажат комшиите? Ами ако се падне sluка за добра женитба? Естествено че няма да мога да направя официален годеж щом си непрекъснато наблизно. Ами ако разпитат наоколо? Така че, подобно безчестие за дъщеря си не искам... Разбра ли?

МАРИО. Уважавал съм моята братовчедка като сестра, и ако някой дръзне да каже каквото и да било засягащо нейната чест, аз съм в състояние да го подреда само ей с тая си ръка.

НУНЦИЯ. Остави сега подреждането. Слушай, за да не резилиш вече дъщеря ми, от днес нататък кракът ти не трябва да стъпва повече в тази къща, разбра ли?

МАРИО. (развълнувано) Имате право... Така трябва: обаче бих искал да разбера, дали това изпъждане...

НУНЦИЯ. Това не е изпъждане.

МАРИО. Наречете го както желаете, но ако братовчед ми Антонио ме попита защо не идвам вече у вас... Аз какво трябва да му отговоря?

НУНЦИЯ. В моята къща командвам аз!

МАРИО. Добре! Тогава кълна се в духа на баща ми, че във вашия дом повече няма да стъпя. (тръгва към антрето).

ДЕВЕТА последна СЦЕНА

АНТОНИО. (влизайки от антрето, спира Марио) На къде така си се разбързал?

МАРИО. (объркано) Вкъщи!

АНТОНИО. (като забелязва възбуждата на Марио) Какво ти е, целият трепериш?

МАРИО. (с фалшива усмивка) Кой, аз ли? Нищо!

АНТОНИО. (усеца, че е имало разправия. Пауза – на блюдава ту Нунция, ту Марио). Най-сетне внесох парите! (пауза) Утре в десет се открива завещанието и с Божието благоволение... И с това на чичо... Ще се разбере кой е наследникът (импровизира – целувка към чичото) А мога ли да знам какво ви става на вас двамата? (пауза) Марио, ще ми окажеш ли честта да ти поискам ръката за моята дъщеря Фаваца?

НУНЦИЯ. (скача) Какво говориш?

АНТОНИО. (обърнат все още към Марио) Тъй като съпругата ми не чу предисловието... повтарям фразата. (силно) Марио, ще ми окажеш ли честта да поискам твоята единствена ръка за моята единствена дъщеря Агатина Фаваца?

НУНЦИЯ. (като го прекъсва) Спри! Дъщерята е моя...

АНТОНИО. (с ирония и твърдост) Моля... Петдесет процента. (излиза през антрето заедно с Марио, Нунция, нервно, излиза отляво).

ВТОРО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА

МАДДАЛЕНА. Може ли?... Може ли?...

САНТО. (оригинална особа, носи голям бастун и шапка с широка периферия) На вас говорим. Може ли?

МИКЕЛИНО. Влезте, моля!

МАДДАЛЕНА. Къде е нотари?

МИКЕЛИНО. Кой, *калмара*?

МАДДАЛЕНА. Да не сте глух?

САНТО. Извинете, днес ли се открива завещанието на каноник Фаваца?

МИКЕЛИНО. Да, господа... седнете. Вие наследник ли сте?

САНТО. Евентуално... Моята госпожа е *покойната насредница* на каноника Фаваца.

МИКЕЛИНО. Много се радвам и моите поздравления. Сега ще дойде и нотариусът.

МАДДАЛЕНА. Убивам го... Ако чичо каноник не ми е оставил нищо.

МАДДАЛЕНА. Че каква вина има нотариусът! Мълчи, че не си с ума си! Казах ти преди да влезем да приказваш по-малко.

МАДДАЛЕНА. Ох, Санто! Не почвай от сутринта!

САНТО. В днешно време не се приказва много, така че... млък... Остави мъжете да говорят!... (към Микелино) И така, говорете!

МИКЕЛИНО. *Ударете?*

САНТО. Да, ама намук... Тоя е абсолютно глух!...

МАДДАЛЕНА. (към Микелино, грубо) Завещанието се открива в девет часа, каза ми го нотарът.

МИКЕЛИНО. (ядосано) Е, като знаете, защо ме питате?

САНТО. (към Магдалена) Видя ли?... Ядоса го... (към Микелино) Ще пиете ли едно кафе?

МИКЕЛИНО. *Фране`?*

САНТО. Сан Антониу, *кафе...ее!*...

МИКЕЛИНО. Както обичате...

САНТО. (*вика от дъното на сцената*) Келнер...келне-еееер...

КЕЛНЕР. (*изтичва от дъното на сцената*) Зап`ейте!

САНТО. Ако обичате три чаши кафе.

КЕЛНЕР. Еспресо?

МАДДАЛЕНА. Какво значи... Направени на момента ли?

КЕЛНЕР. Да, госпожо.

МАДДАЛЕНА. А, не! Чак толкова тормоз... Сложете тенджерата на огъня – щом заври я донесете.

КЕЛНЕР. Нося ги веднага! Госпожо, как го предпочитате, късо или дълго?

МАДДАЛЕНА. Питай сестра ти. Виждаш ли ги тия пет? Ей така човек се научава на възпитание.

КЕЛНЕР. (излиза и се отправя към кафенето).

САНТО. Показа си рогата.

МАДДАЛЕНА. Защо? Какво казах!

САНТО. Казах ти: говори по-малко... стига!

МАДДАЛЕНА. Ей! Санто, ти да видиш, ще те изхвърля навън! Чакай да питам нещо глухия. Я ми кажете, когато се отвори завещанието, мъжът ми може ли да остане заедно с мене?

МИКЕЛИНО. Може да остане където пожелае.

САНТО. И никой не може да възрази?

МИКЕЛИНО. Нотариусът е собственик на кантората и само той се разпорежда.

САНТО. Исках да бъда сигурен дали мога или не мога да присъствам.

МИКЕЛИНО. Ще ми бъде приятно.

САНТО. Ами тогава, ако някой роднина ми направи забележка, кълна се в честта си, ще му сменя физиономията.

МИКЕЛИНО. Ако имате такива намерения, по-добре си вървете.

САНТО. Не! Оставам!

КЕЛНЕР. Пристигат!... Кафетата!

МАДДАЛЕНА. Извинете... Плаща ли се първо?

КЕЛНЕР. (докато сервира) Може и после, няма значение.

САНТО. (тихо към Магдалена) Говори по-малко... Стига!

МАДДАЛЕНА. (като държи чашката в ръка) Караш ме да се притеснявам. (налива кафето в чинийката).

САНТО. Магдалена... не се пие така...

МАДДАЛЕНА. А как да го изпия? (след което се обръща към келнера) Приятел, колко струва?

КЕЛНЕР. Две и десет, включая сервиза.

МАДДАЛЕНА. (импровизира)

САНТО. (плаща).

КЕЛНЕР. Благодаря...господине! (излиза).

МАДДАЛЕНА. (към дон Микелино) Кажете, има ли някой друг кандидат за наследството?

МИКЕЛИНО. Ами как не! Още един племенник се яви.

МАДДАЛЕНА. А знаете ли какво иска? (към съпруга си) Дай ми една цигара.

САНТО. Пушите, нали?

МИКЕЛИНО. *Мехлема ли?*

САНТО. За мазоли! Пу...ши...те... ли?

МИКЕЛИНО. Да, благодаря! Ще приема (взема цигарата, която Санто му предлага).

МАДДАЛЕНА. Ще приемете ли още една цигара? (взема я от устата на мъжа си и му я подава).

МИКЕЛИНО. Благодаря, за сина ми.

МАДДАЛЕНА. Кой е наследникът, братовчед ми ли?... Вие сигурно знаете.

МИКЕЛИНО. Вчера някаква особа остави депозита.

САНТО. Това го знаем. Жена ми попита...кой е наследникът?

МИКЕЛИНО. А! Наследникът!... Това не знам.

САНТО. (към жена си) Поискай да ти върне цигарата!

МАДДАЛЕНА. Значи не пушите (грънва му цигарите).

МИКЕЛИНО. Ако имате нужда от добър адвокат – синът ми е на разположение. Не е дипломиран, но в гражданското право е блестящ.

САНТО. Аз наемам адвокат само за Върховния Съд в Асизи... В края на крайщата ще има днес пердах! Шест месеца ще ги изкарам вътре на топло, ако реша... Но ще те наредя и тебе за шест месеца...

МАДДАЛЕНА. Мерси! Ще мина и без това.

МИКЕЛИНО. Слушайте, приятелю, няма ли да е по-добре да излезете навън? Аз обичам мира, а пък вие сте малко нервни.

САНТО. Не бойте се... Няма да сторя нищо лошо. Само в случай, че братовчед ми Антонио започне да приказва, ще размахам оръжието и ще му забъхтам главата ей така (показва, като угря бастуна по масата).

КЕЛНЕР. (притичва от кафенето) Зап`ейте?

САНТО. Чаша вода!

ВТОРА СЦЕНА

МАРИО. Добър ден на всички.

САНТО. Дал Бог добро, Мариу.

МАДДАЛЕНА. Всички сме готови...

САНТО. Ще пиеш ли едно кафе.

МАРИО. Благодаря ти, братовчедо.

САНТО. Поръчай още нещо...

КЕЛНЕР. Марсала, вермут, мараскино, амарена...

МАРИО. Достатъчно! Не съм жаден.

КЕЛНЕР. Щом решите, ме повикайте (узлиза).

МИКЕЛИНО. Този господин кой е?

МАДДАЛЕНА. Братовчед ми, Марио Фаваца, *насредник* и той.

МИКЕЛИНО. (към Марио) Чест и удоволствие, ако имате нужда от адвокат, моят син е на разроложение.

МАРИО. (към Санто) Скъпи братовчедо, приличате ми на комин с тая цигара в устата.

САНТО. Това ми е наклонност по природа: възприемам цигарата като най-красивата жена на света. Едно дръпване от цигарата за мен е като целувка.

МАРИО. Братовчедо, какво ви става?

САНТО. Държа цигарата в уста точно за да не ми стане нещо. Пушенето ме пленява, омайва и блазни .

МАРИО. Ако знаех, преди да дойда щях да донеса пакет цигари.

САНТО. Няма нужда, запасил съм се добре.

МАРИО. Браво!...

МАДДАЛЕНА. (след като е погледнала навън) Не се вижда още нашият братовчед.

МАРИО. Братовчедке, вчера не трябваше да говорите така.

МАДДАЛЕНА. Защо, да не се е обидил?

САНТО. (към жена си) Какво каза?

МАРИО. Женски работи, не обръщайте внимание.

МАДДАЛЕНА. Чичо каноник нямаше към никого предпочитания. Щом като се е появило такова предпочитание в последно време... Значи, имало е някаква хитрина.

МАРИО. Но в никакъв случай не такава хитрина, за каквато вие си мислите.

САНТО. И въобще, мога ли да знам за какво иде реч?

МАРИО. (като се усмихва) Така, братовчедката Маддалена мисли, че чичо каноник е имал слабост към съпругата на братовчедо Антонио.

САНТО. Винаги ще ме изложиш.

МАРИО. Вие се правете, че не знаете нищо по този въпрос.

САНТО. А ако братовчед ми поиска сметка и удовлетворение?

МАРИО. Бъдете сигурен, че братовчедът Антонио не иска нищо.

САНТО. Понеже е мухльо!...

МАРИО. Предпазлив е.

САНТО. Ако ме засягаше, някой вече щеше да е или мъртъв или погребан.

ТРЕТА СЦЕНА

АНТОНИО. (облечен в черно, следван от кавалере Аморе и от Нунция) Добър ден на компанията.

МИКЕЛИНО. (към Антонио) Вие да не сте управител на гробището?

АНТОНИО. (мрачно, гледа към Магдалена) Може би!

САНТО. (към Антонио) Скъпи родственико, аз черпя, поръчайте.

АНТОНИО. Благодаря, братовчече Санто.

САНТО. Кафе!...

АНТОНИО. (гледа както по-горе) От кафето нервите ми бухват, а по-добре в този момент да не ги отпускам.

САНТО. Тогава една чашка марсала или рабарбаро.

АНТОНИО. Още по-зле! Качва ми се в главата... не разсъждавам... и... лудвам.

САНТО. И ви хващат бесните... (тихо) Страшилища!...

АНТОНИО. Причината е именно в тези обстоятелства, тъй като имам две кранчета, досущ като тези на ваната. Когато водата е много гореща, отварям кранчето на студената вода и нагласям собствената си температура

както ми е приятно. В този момент температурата ми е нормална, така че само една капка топла вода може да ми предизвика такова разгорещяване че... Както и вие казахте. (Келнерът, който носи водата се спъва и пада. Всеобща суматоха. Жените крещат, вкопчени в съпрузите си, накрая сядат – всички импровизират).

МАДАДАЛЕНА. (иронично) Каква забава!... Килим с патици... Фотьоил в дамаска... Вана...

НУНЦИЯ. Да, да... Искам да се изплацикам...

АНТОНИО. Ти да мълчиш! Остави мъжете да говорят!

САНТО. Да! Ще се заливаме от смях (отново суматоха: Микелино се озовава под масата – импровизират).

АМОРЕ. Господа, искам да ви напомня, че съм болен.

САНТО. (скача) Ами този кой е?... (към Антонио) Сроднико, една молба.

АНТОНИО. (приближава се със заплашителен вуг) Заповядайте!

САНТО. (приближава се – както по-горе – докато съпрузите стоят отстрану) Разбрах много добре, че кранчето с топлата вода се отнася до онова, което вчера ви е казала моята съпруга. Повярвайте, много съжалявам. Какво да се прави, жените нямат разум и понякога могат да изложат мъжете.

АНТОНИО. Няма нищо, братовчеде. Бъдете спокоен, няма да станем зарезил заради някаква шантава женска измишльотина. Ако вие обаче отпивате от чашата с вино и аз ви хвана ръката и кажа: обеснико, нищо ли няма да ми оставиш? Вие какво ще ми отговорите?

САНТО. Че обесникът сте вие.

АНТОНИО. Не се разбрахме, сега ще поясня: когато аз ви хвана ръката, намерението ми не е да ви обидя, а да разделя виното наполовина, точно както искаше да направи вашата съпруга със завещанието на чичо каноник...

Обаче аз ще се изсмея и ще кажа: след като провидението ми е дало тази чаша с вино, аз ще си изпия всичко, напук на вас а пък вие може да си приказвате както и колкото пожелаете.

САНТО. А сигурен ли сте, че всичкото вино е ваше?

АНТОНИО. Абсолютно сигурен! И ще си го пийна до дъно за мое здраве.

САНТО. Внимавайте, да не ви стане лошо.

АНТОНИО. Както обичате. Ще ми нареждате ли?

САНТО. Няма такова нещо, братовчедо Антонио, каквото имах да кажа, вече го знаете.

АНТОНИО. Тогава съм изцяло на... на вашите заповеди.

САНТО. Ако искате да излезете навън, ще говорим по-свободно за тия работи.

АНТОНИО. Чакайте ме при последните къщи, до леля Лина. Само да отида да си взема необходимото и веднага се връщам.

САНТО. Вие ще се борите за вашите интереси, а пък аз моите. Нали така?

АНТОНИО. За нашите!

САНТО. За нашите! (Антонио ухапва ухото на Санто. Всеобща суматоха. Когато всичко вече изглежда спойно, масата, под която се е скрил Микелино се размърдва, пада бастунът на Санто от масата, на която е бил опрян – отново суматоха – импровизират, след което всички сягат).

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

НОТАРИУС. Ето ме и мен! Господа, моля за извинение, идвам от дома на викарий Киаренца, един от свидетелите за депозита по завещанието. Обаче викарият го няма. Казаха ми, че е заминал за Рим.

АНТОНИО. Заседанието се открива! (цгря звънеца) Много-уважаеми годподин нотариус, многоуважаеми господин братовчеде Марио, и някой не толкова уважаеми... За възпоменанието на благополучното събитие във връзка със смъртта на чичо каноник, доведох като свидетел тук присъстващия кавалиере Аморе, който ще удостовери със своето присъствие, счупването на печатите на каноник Фаваца. (пауза) Казах!

НОТАРИУС. Много добре. А другият свидетел ще бъде дон Микелино (тихо към Антонио) После дайте му да *топне*...

АНТОНИО. Ще го топна аз него в оцет...

НОТАРИУС. Заинтересовани ли са господата да присъстват при отваряне на завещанието на каноник Фаваца?

САНТО. Господин нотариус, аз съм съпруг на жена ми. Мога ли да присъствам?

НОТАРИУС. С удоволствие! Господата могат да заемат местата си, (прави знак на всички да седнат. Настаняват се един зад друг със столовете си, в редица.) Пригответе протокола по откриване на завещанието – готов е за полагане на подписите. (забелязвайки гореспоменатата редица). Но господата, какво сте направили? Разположете се по-добре! (всеки се обръща и упреква седящия по-назад; Санто, който е предпоследен се обръща и като вижда кавалиере Аморе го съгласява строго, после се разполагат криво ляво на сцената, с изключение на Антонио, който сяда пред масата на нотариуса). Това е пликът със завещанието на каноник Фаваца. Ако някой иска да установи целостта на печатите, може да го направи свободно.

АНТОНИО. На мен се пада, защото съм прекият...

САНТО. А пък аз съм *директният*...

МАДАЛЕНА. Аз пък съм *експреса*! Убивам го ако не ми е оставил нищо...

САНТО. Кого? Нали е умрял.

МАДДАЛЕНА. Да пукне в рая!

САНТО. Мълчи, злословнице!

АНТОНИО. (*взгъща*) Чичо, тази компания е тук от уважение към тебе... Кавалери, елате малко по-насам, че оставате встрани...

НОТАРИУС. (*чете*) Това е моето завещание...

АНТОНИО. Извинете, *дотторе*, но ние сме дошли за завещанието на каноник Фаваца.

НОТАРИУС. Именно, аз това чета, дон Антонио, оставете ме да продължа. Така, бях стигнал до „*това е моето завещание*“...

АНТОНИО. Да ви кажа правото, *вашето* завещание изобщо не ме интересува и повтарям, че съм дошъл за завещанието на каноник Фаваца.

НОТАРИУС. Ще ме оставите ли да чета най-послед! Моето завещание не е *моето* (*посочва себе си*) а *неговото* (*сочи нагоре*). Този който говори е каноник Фаваца.

АНТОНИО. Извинете, не му познах гласа, простете, продължавайте.

НОТАРИУС. И така, това е моето завещание (*сочи с пръст нагоре и Антонио кима одобрително с глава*). Оставайки таз долина на скръбта, последната ми мисъл е обърната към Господа, така че в своята преголяма милост да отпрати зажаднялата ми за небето душа към ангелските блаженства.

АНТОНИО. Душата му да почива в мир! Да продължаваме, господин Нотариус, тъй като всичко туй не ме засяга... Бог да го прости, чичо.

НОТАРИУС. Що се отнася до моето имущество, разпореждам както следва...

АНТОНИО. Тук съм... Така!

НОТАРИУС. Определям за мой наследник и изпълнител на завещанието племенника ми Антонио Фаваца

(поздравления, лъкуване, рѣкостискания, целувки, импровизират).

АНТОНИО & НУНЦИЯ. (Погребален марш, импровизират).

АНТОНИО. Чичо, да бъде волята ти и тя да е последната! Къде трябва да подпиша?

НОТАРИУС. Завещанието продължава...

АНТОНИО. Продължава? Да топна ли*?

НОТАРИУС. Топнете. (продължава да чете) Завещavam на моите племенници Магдалена и Марио Фаваца по пет хиляди лири на всеки, които да бъдат изплатени от моя наследник три дни след отваряне на настоящето завещание.

МАГДАЛЕНА. Опропастил се, чичо каноник.

АНТОНИО. Чичо, прости им, защото не знаят какво правят...

НОТАРИУС. Господа, да довършим четенето.

АНТОНИО. Няма нужда, стига. Да подпиша ли?

НОТАРИУС. Един момент!

АНТОНИО. Тогава аз да топна...

НОТАРИУС. Топнете! (започва отново да чете) Завещavam на моята икономка Венера Санфилиппо хиляда лири, които да се изплатят, както по-горе, от моя универсален наследник.

НУНЦИЯ. Благочестиво, правилно, служи му вярно повече от тринайсет години.

МАГДАЛЕНА. Е, да, угодницата...

АНТОНИО. Да подпиша ли?

НОТАРИУС. Един момент!

АНТОНИО. Още ли има?

НОТАРИУС. Да!

* Има предвид да топне перото в мастилницата. — бел. пр.

АНТОНИО. Тогава ще топна! Всъщност, знаете ли какво ще направя, ще го оставя потопено, така няма да изсъхне.

НОТАРИУС. Оставете го...

АНТОНИО. Не, по-добре, не, може да омекне, ще го държа в ръка и после ще го топна.

НОТАРИУС. Постъпете както желаете, важното е да ме оставите да продължа (*започва отново да чете*) Завещавам на болница *Реджина Маргерита ди Месина*, всичките мои земи в местността *Тремонти*.

МАДДАЛЕНА. Ау!... И земите хвъркнаха... Сега къде ще се садят калмарите?

САНТО. В саксията с босилек...

АНТОНИО. (с нетърпение) Да подпиша ли? Да топна ли?

НОТАРИУС. Един момент! Завещавам...

АНТОНИО. Но вие все започвате със *завещаването!*...
А *получаването!*...

НОТАРИУС. Завещавам на преподобната църква *Санта Катерина Валверде ди Месина* цялата сграда на Виа Гарибалди.

МАДДАЛЕНА. И къщата отиде! Сега къде ще се плащика тая вонта?

САНТО. Във водите на Ганцири наред все мидите.

НОТАРИУС. Не желая нито гробници нито мраморни плочи, а само скромен гроб *more pauperum**.

МАДДАЛЕНА. Тия *папури* за кого са?

НОТАРИУС. Сега може да подпишете.

АНТОНИО. Сега ми казвате да... Преди трябваше да ми кажете да подпиша...

МАДДАЛЕНА. (смее се) Да топна ли? (*импровизира, погребален марш*).

* като за бедни, лат. — бел. пр.

АНТОНИО. Господин нотариус, вярно ли е наистина онова което прочетохте?... Обявява ме за наследник, за да разделя имуществото между останалите?

МАДДАЛЕНА. Благочестив и справедлив! Чичо, тази компания е тук от уважение към тебе!

АНТОНИО. Ами тогава защо ме обяви за наследник?

НОТАРИУС. Нищо ли не ви остана от наследството?

АНТОНИО. Какво да ми остане?... Едно счупено огледало, един диван без пружини, два фотьойла изпоядени от мишки...

МАДДАЛЕНА...и четири изтърбушени стола.

НОТАРИУС. Щура история, освен ако не сметнем, че всичко е някаква шега. А всъщност този човек беше много уравновесен.

АНТОНИО. Как не, беше заваян. Господин нотариус, сигурен ли сте, че сте прочели завещанието на каноник Фаваца, или погрешка завещанието на някой друг свещеник?

НОТАРИУС. За съжаление, завещанието е на каноник Фаваца!

МАДДАЛЕНА. Чичо, благословен да си там където почиваш...

САНТО. Братовчеде, не ви остана и капка вино...

МАДДАЛЕНА. Келнер! Келнер!... (вика невъзбържано).

КЕЛНЕР. Зап`ейте!

МАДДАЛЕНА. Бутилка вермут.

КЕЛНЕР. *Кинато?*

МАДДАЛЕНА. Какво ти *кинато*, какво ти *килнато*, ще го пием с Нотара не килнати, ще го пием прави.

НОТАРИУС. Не!... Не желая гуляи в моята кантора.

МАДДАЛЕНА. Да, господине, навън... навън ще се чукнем (излизат Магдалена, Санто, кавалиере Аморе и Маруо).

НОТАРИУС. Уважаеми Фаваца, ще подпишете ли? (след погнуса) Това е разписката за разходите. Вчера ми дадохте две хиляди лири, ето рестото и всичко е наред.

АНТОНИО. Тъй или иначе оставих две хиляди лири... Господин нотариус, собственикът на къщата ми даде на заем тези пари, днес трябва да му ги върна.

НОТАРИУС. Кой ви накара да ми оставите депозита?

АНТОНИО. Ами мислехме, че аз съм наследникът.

НОТАРИУС. Точно така, свещеникът е посочил именно вас за наследник.

АНТОНИО. Май май и вие ме мислите за будала?

НОТАРИУС. Поискайте от църквата, от болницата да ви върнат парите, ако не искат да платят, ще заведете дело.

АНТОНИО. Къде, кога? Още днес трябва да върна две хиляди лири на хазяина.

АМОРЕ. (връща се отново на сцената ни жив ни умрял) Господин нотариус, имайте милост, позволете да подпиша и да си ходя. Аз съм болен! (погнусва).

НОТАРИУС. Дон Микелино, подпишете!

МИКЕЛИНО. Веднага... (погнусва).

АНТОНИО. (гава парите на Микелино, импровизирам) Вие сте наследникът... В ада ме прати... Шарлатанин такъв... В ада! (връщат се на сцената Марио, Санто и Магдалена).

МАДДАЛЕНА. Господин Нотариус, а на мен кой ще ми даде петте хиляди лири?

НОТАРИУС. Наследникът (узлуза).

АНТОНИО. Как ги искате, сгънати заедно или поотделно?

МАДДАЛЕНА. Чичо, Бог да го прости, ми ги е оставил и си ги искам до последната лира.

АНТОНИО. Значи ще ви напиша банков *ешек*.

САНТО. Момент, да кажа аз.

АНТОНИО. Говори, Сенека!

САНТО. Бог да прости покойния чичо каноник, остави на жена ми една чудесна сума от пет хиляди лири, която на всяка цена трябва да се изплати до три дни. В завещанието е казано ясно.

АНТОНИО. И ако не платя, пратете призовката до свещеника с адрес – гробището.

САНТО. (ожесточено) Тогава имам честта да ви кажа, че сте подлец (вдига бастуна).

АНТОНИО. Глави ще сека! (настъпва суматоха).

МАГДАЛЕНА. Санто, само не проливай кръв! (Нунция загърбва Антонио, който отстъпва няколко крачки назад).

МАРИО. (пали цигара и я слага в устата на Санто) Братовчеде, пушете!!!

АНТОНИО. Как ги искате?... В брой... на части...

САНТО. Ти си знаеш как да ми ги дадеш!

АНТОНИО. Мизернико, ще се махнеш ли?... (узлизат Санто, Магдалена и Марио)

НУНЦИЯ. Успокой се Антонио... Да си вървим въкъщи.

АНТОНИО. Не... оставам тук.

ПЕТА СЦЕНА

МАЗИНА. (към Микелино) Кой е наследникът?

МИКЕЛИНО. (посочва Антонио) Онзи там!

МАЗИНА. После, когато ви е удобно... (подава му разпуска).

АНТОНИО. (чете) Катафалка, луксозна... парите за гробарите...лири... (скъсва разпуската).

МАЗИНА. Не сте ли вие наследникът на каноника?

АМОРЕ. Наследник.. само по име...

МАЗИНА. Ами тогава кой ще ми плати тази разписка?
Първо ми казаха да чакам да се отвори завещанието; сега когато завещанието е отворено, ми късат разписката пред очите. Така де, ясно е че искате да изядете наследството без дори да платите за някакъв жалък ковчег.

АМОРЕ. Само вехтории му се паднаха на клетника...

МАЗИНА. Нищо не искам да знам. Ясно ми е само, че този господин е наследникът и той трябва да плати. Утре ще пратя съпруга ми, Тури Наска, за парите по тази разписка... А на Наска ще ги дадете и още как!... Хайде със здраве! (излиза).

АНТОНИО. (към Аморе) Видяхте ли, в какъв ад ме остави нашият свещеник?

АМОРЕ. Да!

МИКЕЛИНО. Господине, вървете си, нотариусът не иска разпавии.

АНТОНИО. Ако нотариусът не ми върне двете хиляди лири, ще му запаля кантората.

НУНЦИЯ. Ти да не си луд? В затвора ли искаш да идеш?

АНТОНИО. В ада искам да отида.

МАРИО. (като влиза) Още ли сте тука?

АНТОНИО. Марио, заведи жена ми вкъщи.

НУНЦИЯ. Аз ще стоя тука, с тебе! Вкъщи няма нищо.

АНТОНИО. Днес ще се пости, ще се престорим, че е Разпети петък. Върви си!

АМОРЕ. Всичко хубаво, дон Антонио, да дойдете скоро.

НУНЦИЯ. (към Микелино) Довиждане и *простете*.

МИКЕЛИНО. Картофи ли *ядете*? Има месец откакто не сме яли картофи (излизат Амори, Марио, Нунция и Микелино).

АНТОНИО. Оставям те... Оставям те... И как ме остави насред беди и измами. Аз сега ще се съблека... Искам да махна от себе си цялата тая чернилка... Искам да се облека в бяло... Не, в червено... Бяло и червено... Като на маскарад. Черни обувки, черни чорапи... Костюмът. Че и ръкавиците... Като берсалиер! А трябваше ли да се правят всички тия разходи? Можех да си сложа една лентичка на сакото... Икономичен траур. Поп с омърсени расо и съвест. Това е моето завещание: Оставяйки таз долина на скръбта, последната ми мисъл е обърната към Господа, така че в своята преголяма милост да отправи зажаднялата ми за небето душа към ангелските блаженства (започва бавно да си сваля ръкавиците, сакото, вратовръзката и жилетката...) В рая между ангелите искал да бъде, пък мен ме остави в ада... искам да умра... Да, искам да умра, така ще отида при него, и още щом го видя ще го сграбча и ще направя като граф Уголино... *Уста повдигна от страшната си гозба*... Аз няма да я вдигна... Не! Няма да я вдигна, целия ще го изям! Целия ще го оглозгам!... Целият! (излиза бавно, проклинайки, импровизира).

ТРЕТО ДЕЙСТВИЕ

ПЪРВА СЦЕНА

АГАТИНА. (тѣжно, посочва фотъойла и килима) Предавам ви ги здрави и чисти, вижте ги добре.

ГАРСОН. (оглеждайки фотъойла) Добре, госпожице. Какво стана, не се разбрахте за цената ли?

АГАТИНА. (иронично) Е, да...много са скъпи.

МАРИО. (цгва от антрето) Какво правите?

АГАТИНА. (смутено) Татко не ги иска, много са скъпи!

МАРИО. (разбирайки истината, към момчето) Оста-
ви (вади от портфейла си банкнота от сто лири) Ето
сто лири. Кажи на началството, че утре ще платя всичко.

ГАРСОН. (оставя фотьойла на същото място) Целу-
вам ви ръка (излиза).

АГАТИНА. (с признателност) Марио?!

МАРИО. Получавам пенсия.

АГАТИНА. А ти... с какво...?

МАРИО. Не се тревожи!

АГАТИНА. Колко си добър.

МАРИО. Ще ти обадя една хубава новина. Днес пре-
зидентът на нашата асоциация поиска да се срещнем.

АГАТИНА. Може би за службата?

МАРИО. Точно така! Петима души инвалиди трябва
да постъпим на служба в железниците.

АГАТИНА. Господи!... Де да беше вярно!

МАРИО. Абсолютно вярно! Правителството не може
да изостави нас, клетите инвалиди. Така ли е?... А майка
ти...

АГАТИНА. Паднала е духом, Марио. Само да я беше
видял. Вчера, когато се върна от нотариуса плачеше...
прегърна ме, целуна ме и после ми прошепна: дъще моя,
Фаваца злочеста.

МАРИО. Но защо злочеста? Има един Фаваца, който
ще ти носи хляба цял живот.

АГАТИНА. Марио, вярвай ми, тя съжалява. Марио,
ако ме обичаш, прости ѝ.

МАРИО. (като я целува ненадейно по бузата) Колко
са сладки устните ти когато говориш!

АГАТИНА. (с усмивка, която би искала да е като упрек) Марио, това е втората целувка за този месец.

МАРИО. Като се оженим, няма да има повече нужда от счетоводство.

АГАТИНА. (изчервява се) Какви ги приказваш!... Така или иначе, никакви целувки повече, изчерпа запасите за този месец.

МАРИО. (подигравателно) А, така ли? (целува я гва пъти).

АГАТИНА. Марио?!!!

МАРИО. Уредена е сметката за идния месец.

АГАТИНА. Стига Марио!...

ВТОРА СЦЕНА

АНТОНИО. (задава се пристъпвайки бавно и унило, на врата си носи червена кърпа).

АГАТИНА. (измичвайки към него) Татко!...

АНТОНИО. *Оставям те... Оставям те...* (към Марио като го целува) Марио, ти не ме оставяй.

МАРИО. Говорих с нотариуса и той ми каза, че още днес ще се заеме да се върнат двете хиляди лири депозит. Редно е тези пари да бъдат платени от църквата и от болницата. Вие не се тревожете. Погрижих се тази история да приключи.

АНТОНИО. Благодаря ти! А мебелите, тука ли са още?

АГАТИНА. Дойде едно момче да ги вземе, обаче... Марио отказа и му даде сто лири в предплата.

АНТОНИО. Значи, ще си ги занесе въщи, така ли?

МАРИО. Не, ще останат тука! Това е моят дом.

АНТОНИО. (развълнуван, към Марио) Е, така е! Сега си от семейството.

ТРЕТА СЦЕНА

АМОРЕ. (загава се от антрето, обезпокоен) Дон Антонио, помогнете ми.

АНТОНИО. Скъпи кавалери, нотариусът обеща, че ще получи двете хиляди лири от църквата и болницата.

АМОРЕ. Нещата с къщата са по-важни. Новият наемател, според подписания с ваше съгласие договор иска ключовете до седмица. Какво да правим?

АНТОНИО. Имате право! (притеснено) Така е... Разбира се, бях забравил тая история с къщата.

АМОРЕ. Между другото имах глупостта да му дам и декларацията, която ми бяхте подписали.

АНТОНИО...Добре, добре... Не се безпокойте, кавалери!... Бяхте много добър с мен. Така, господа, тръгвам си. Идушката седмица ще ви предоставя къщата.

АМОРЕ. И къде ще отидете?

АНТОНИО. В някой хан, под моста на железницата... ще си направя някоя барака...където Господ каже, но ще си тръгна... Каква я свърших, по-зле съм и от някой охлюв!... Вярно е, охлювът има рога, ама си има и къща, а пък аз останах без къща и със... Бог знае с какво...

АМОРЕ. (трогнат) Сърцето ми се къса... Но как да се поправи злото?

МАРИО. (към Антонио) Братовчедо, не се наскърбявайте! Ами моята къща – ще се настаним чудесно.

АНТОНИО. Ти заведи жените. А пък аз ще моля Господа да ми запази едно местенце на гробището.

АМОРЕ. Не се притеснявайте, през септември ще ми се освободят два апартамента – единият ще бъде за вас.

АНТОНИО. През септември?... Че кой ще доживее до тогава? (обръща се поривисто към чичо каноник) Господи, не трябваше да го пускате в рая. Трябваше да го оста-

вите така, овесен във въздуха. И без това раят се обърна на хотел – който пристигне – влиза.

Един поп с омърсени расо и съвест. Кавалери! Беше ли възможно човек да стои до него? Вонеше по-зле и от пес... Като че беше мъртвец от шест месеца... В неделя – меса! Всеки ден – проповед! За Велик ден – Светите повеления! Въобще прекарваше повече време в църквата отколкото вкъщи. А през януари, при тоя студ... Антонио, утре ела в пет, трябва да се отслужи светата меса... И аз глупакът отивах, но не в пет. От страх да не закъснея ставах в четири, жена ми от страх че няма да се събудя ме подканваше да стана в три, а пък аз, за да не я събудя ставах в два часа. А и друго, колко обичаше вино!... Това *Глорията, Евангелието, Проповедта, Кредото*, претупваше ги надве натри, понеже му се струваше, че остават сто години докато стигне до причастието, че да гаврътне виното: *Антониус, исти винум пурпуреи ест воднистом...* Амен!... Чичо вероломник! Изменник... Каин, Юда... Скъперник, да скъперник, лицето си не миеше да не измърси водата. Ако някой сиромаш го молеше за милостиня,... *отче, гладен съм!*... той му казваше: *това е признак за добро здраве*. Ами ако ви разкажа онази случка когато... просто надмина всичко... Един ден когато бяхме отишли на брега на морето, до нас се приближи едно момченце, горкото, сухо, изпито, да ти стане жал само да го гледаш, та нашият шарлатанин нагъваше голям комат хляб с мортадела на три ката. Като го видя, момчето огладня още повече и му каза: *отче, от три дни не съм ял*, и знаете ли какво му отговори мерзавецът? *Може да се изкънеш в морето, може...* Освен всичко друго, защо е тази слабост към църквата и към болницата? С всичките му там чиновници, ще излапат всичко, напук на него, ей така ще приключи цялата работа.

АМОРЕ. Какво да се прави? Хорски прищевки. Вашият чичо посвети цялата си дейност в полза на църквата. Църквата беше неговият малък свят, останалото не го интересуваше. С това обаче не искам да одобря завещанието такова каквото е, тъй като трябваше да размисли, че има един любящ племенник и поне трябваше да му остави правото на ползване.

АНТОНИО. Щях да съм доволен, кавалери, честна дума, щях да съм доволен.

АМОРЕ. Аз обаче не разбирам защо ви обяви за наследник.

АНТОНИО. (гневно) Направи го нарочно, за да умра след него. Помислил си е: ще го обявя за наследник, а после като разбере, че не му оставям нищо, ще го тръшне някой удар... и ще го повлека след себе си!

НУНЦИЯ. (като влиза) Пристигна някакъв свещеник, портиерката каза, че търси тебе.

АНТОНИО. Свещеник? Не искам да чуя вече за попове... ще го изхвърля по стълбите...

АМОРЕ. Дон Антонио, помнете, че сте в своя дом и ваш дълг е да окажете гостоприемство.

АНТОНИО. Тогава ще го изкарам навън и ще му счупя главата.

АГАТИНА. Татко!

МАРИО. Братовчедо!

АНТОНИО. А този господин свещеник, какво иска от мене, сигурно някоя броеница от другия хубостник, чичо ми, нали? Аз обаче, попове не искам да виждам повече в къщата си дори и на картинка (излиза).

АМОРЕ. Все пак, донякъде има право...

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

ВИКАРИЙ. (отвън) *Deo grazias!*

НУНЦИЯ. Обърках се, какво да правя?

МАРИО. (към Нунция) Да го поканим да влезе.

НУНЦИЯ. (към антрето) Заповядайте преподобни отче.

АМОРЕ. (замичва се да му целуне ръка още щом викарият се появява) Отче викарий, вие тук? (всички му целуват ръка).

ВИКАРИЙ. Бог да ви благослови (към Аморе) Кавалиере, много са стълбите във вашия обширен дом, изморих се докато ги изкача.

АМОРЕ. Скромна къща, драги викарий Киаренца.

ВИКАРИЙ. Тъкмо обратното, кавалиере. А господин Фаваца? Портиерката ми каза, че ще го намеря въкъщи.

АМОРЕ. Без съмнение...

АГАТИНА. Всъщност... татко не се чувства добре.

ВИКАРИЙ. Забелязвам, че сте притеснени, като че ли моето присъствие е ненавременно.

АМОРЕ. В никакъв случай...

НУНЦИЯ. Как така!... Много ни е приятно. Моля седнете. По всяка вероятност желаете нещо за спомен от чичо каноник?

ВИКАРИЙ. Не, госпожо! Стига неговият възвишен образ запечатан в сърцето ми. Този спомен стига. Касае се обаче за едно деликатно поръчение, което трябва да предам лично на господин Фаваца.

МАРИО. Сега ще го повикам (излиза отляво следван от Агатина).

НУНЦИЯ. (към викария) Трябва да го извините, той страда.

ВИКАРИЙ. Страда все още заради смъртта на чичо си ли?

НУНЦИЯ. Друго... неутешим е!

ВИКАРИЙ. О, заслужила е тази блажена душа такова подобаващо уважение.

АНТОНИО. (влиза следван от Агатино и от Марио, който се стреми да го възпире).

АМОРЕ. (към Антонио, шепнейки) Моля ви, той е важна личност в клира... Отче викарий, представям ви моя приятел Фаваца.

ВИКАРИЙ. (става) За мен е голямо удоволствие (протяга ръка към Антонио).

АМОРЕ. (прави знак на Антонио да целуне ръката на викария).

АНТОНИО. (тласнат от внезапен порив да му захване ръката, докато кавалиере Аморе се намесва и прикрива всичко).

ВИКАРИЙ. Съпричастен съм, господин Фаваца, към вашата болка, но се налага за малко да я заглушите. Връщайки се от Рим, научих за смъртта на чичо ви, а така също и за откриване на завещанието. Трябваше да съм при вас, но повярвайте ми, едно толкова дълго пътуване на моята възраст е уморително, и така отложих посещението си за тази сутрин. Моля за извинение.

НУНЦИЯ & АГАТИНА. (почти едновременно) Какво говорите, ваша милост!!!

ВИКАРИЙ... Но не без причина. каноник Фаваца, мир на благочестивата му душа...

АНТОНИО... Чак *благочестива душа!*...

ВИКАРИЙ... ми беше скъп другар в свещеническия живот повече от четиредесет години.

АНТОНИО. Господ създава хората, а после те си себират...!

ВИКАРИЙ. Вече болен, той ме повика на смъртния си одър, за да ми окаже честта на последната си света изповед. Клетият ми приятел, с радост бих го последвал.

АНТОНИО. (пухту) Ами заповядайте, моля...!!

ВИКАРИЙ. (продължавайки) След това пожела да ми прочете нарежданията си по завещанието, за които, кълна се, не взе предвид нито една моя препоръка, и после ме накара да отворя чекмеджето на малкото писалище и да извадя един старателно запечатан плик... като изрече буквално следните думи: братко, веднага след отваряне на завещанието ми, на което те моля да присъстваш, ще връчиш този плик на моя скъп племенник Антонио Фаваца.

АНТОНИО. И дума да не става, само дългове!...

ВИКАРИЙ. И точно на следващия ден получих поръчението от негово преосвещенство за Светия престол, откъдето, както ви казах се върнах вчера. Ето пликът, моля да го отворите в мое присъствие, тъй като съдържа две спестовни книжки с по двеста хиляди лири всяка.

АНТОНИО. (който моментално сменя червената си вратовръзка с черната, както и кърпата около врата си с тази на съпругата си, гледа втрещено викария, след това взема плика, докато останалите го заобикалят).

ВИКАРИЙ. (забелязва, че Антонио се колебае да отвори плика) Отворете го сам, отворете го!

АНТОНИО. (объркан, с пресипнал глас, хълцайки) Викарий...

ВИКАРИЙ. Хайде, по-смело!

АНТОНИО. Отче викарий, не мога... Светла му памет на чичо каноник, запечатал го е... и аз не мога да му *скъсам*... печатите.

ВИКАРИЙ. (като се усмихва) Хайде!...

НУНЦИЯ. Ах, съпруге мой... отвори го... счупи всичко.

АНТОНИО. (както по-горе) Не мога...Защото ми се струва, че ще счупя благословената душа на своя чичо. За тебе беше чужд човек, но за мен беше кръв от моята кръв.

ВИКАРИЙ. Е, така да бъде, ще го отворя аз! (скъсва плика и изважда спестовните книжки) Ето! (подава му първата книжка).

АНТОНИО. Чичо скъп, чичо свят... А другият чичо? (викарият му подава и втората книжка) Ето и другият чичо свиден... Да съм имал двама чичовци и да не съм знаел. Скъпи ми чичо каноник, как можах да те загубя!... Защо ме остави... (плаче).

НУНЦИЯ. (трескаво) Чичо мой, колко те обичам!

ВИКАРИЙ. Но...

АНТОНИО. Хайде пак, никакво *но!*...

ВИКАРИЙ. Но трябва да направим една констатация. Намерението на вашия чичо е още по-похвално.

АНТОНИО. Защо?

ВИКАРИЙ. Спестовните книжки са на приносителя, така че още днес можете свободно да изтеглите съответната сума. Ако обаче, вашият чичо беше споменал за тях в завещанието, щеше да се наложи да платите огромна сума за данък наследство. Вижте каква прозорлива идея е имал чичо ви.

АНТОНИО. Ах, праметна ги хитрецът... Отче викарий, моля ви се, литургиите да бъдат с хор, за упокой на душата на чичо ми в рая.

ВИКАРИЙ. Излишно е да ви напомням, че от тази сума трябва да се извадят съответните разноси, както е разпоредено от този праведен мъж.

АНТОНИО. Веднага! Още днес ще предам на моята братовчедка Маддалена, която много ме обича, пет хиля-

ди лири. Тук е и другият братовчед, ако пожелае ще му ги дам веднага.

ВИКАРИЙ. Браво! Браво! Достоен племенник на още по-достоен чичо. Погрижете се междувременно да пренесете от къщата на чичо ви мебелите.

АНТОНИО. Всичко ще си пренеса.

ВИКАРИЙ. В шкафа има две старинни разпятия от слонова кост.

АНТОНИО. Вие ли ги искате, отче?

ВИКАРИЙ. Не, защото са твърде ценни. Както и картината с маслени бои, която виси над леглото...

АНТОНИО. А, Мадоната с писмото!

ВИКАРИЙ. Точно така! Това е оригинално произведение на Тициано, естествено, с голяма стойност. Ще ви бъде от полза ако го продадете, но внимавайте при оценката.

АНТОНИО. Всичко ще си пренеса.

ВИКАРИЙ. (камо става) Браво!... Браво!...

АНТОНИО. Отче, тръгвате ли? Марио, бързо два фийтона!

ВИКАРИЙ. Не, благодаря, църквата е наблизно.

АНТОНИО. А двете хиляди лири за депозита?

ВИКАРИЙ. Ще се погрижа да ви бъдат възстановени от църквата.

АНТОНИО. Няма значение... но щом желаете да нарушите спокойствието си... целувам ви ръка.

АМОРЕ. Отче викарий, ще ви придружа.

ВИКАРИЙ. Не, благодаря ви, кавалиере.

АМОРЕ. Поне до портата!

АНТОНИО. Целувам ви ръка (повтаряйки няколко пъти благопожеланията си го изпраца до портата). Агатино, моля те, портрета на чичо.

АГАТИНА. Къде го сложи?

АНТОНИО. В мазето!

АГАТИНА. Да ида ли да го взема?

АНТОНИО. Марио, да отидем да изтеглим парите от банката. Вземи ми шапката и бастуна.

АГАТИНА. (излуза тичешком отляво).

НУНЦИЯ. (носи голям куфар).

АНТОНИО. Луда жена! Касата ли да пъкна вътре?

НУНЦИЯ. (засрамена излуза отново).

АГАТИНА. (носи шапката и бастуна) Ето, татко!

АНТОНИО. Агатино, портретът... Моля те, на всяка цена – портретът! (Агатино излуза).

НУНЦИЯ. (връща се с малко куфарче в ръка) Внимавай да не се пробие и да загубиш парите.

АНТОНИО. (като тръгва) Да, да... да не чуе дяволът!

АГАТИНА. (носи портрета на чичото) Татко!

АНТОНИО & НУНЦИЯ. Какво има?

АГАТИНА. Мишките са изяли едното око на чичо...

АНТОНИО. Няма нищо...Ще му сложим стъкло. Чичо, с ваше позволение... (излуза с Марио).

АГАТИНА. Мамичко моя скъпа... Господ не ни остави.

НУНЦИЯ. Сега, струва ми се, вече имаш зестра.

АГАТИНА. Мамо, не започвай пак с барона...

НУНЦИЯ. Какъв барон?...

АГАТИНА. Ох, добричката ми скъпа майчица...!

ПЕТА СЦЕНА

АМОРЕ. Дон Антонио, клетият, прескачаше през три стъпъла по стълбите...

НУНЦИЯ. Кавалери, сякаш сънувам! Сякаш сега ще

се женя! Каква радост! Агати́на, един от свидетелите трябва да е кавалери.

АМОРЕ. За Бога, госпожо, не ми говорете повече за свидетелстване.

НУНЦИЯ. А за сватбата на дъщеря ми, ще откажете ли?

АМОРЕ. За сватбата на госпожицата приемам с удоволствие.

НУНЦИЯ. И не ме питате кой е годеникът?

АМОРЕ. Това разбрах веднага. Господин Марио...

НУНЦИЯ. От две години се навърта наоколо... А пък аз глупачката да не разбере нищо.

ТУРИ НАСКА. (влиза безцеремонно и гледа кавалиере Аморе) Вие ли сте скъсал разписката в лицето на съпругата ми?

АМОРЕ. Не, приятелю! Аз съм само свидетел.

ТУРИ НАСКА. Не сте ли вие Фаваца?

АМОРЕ. Аз съм кавалиере Аморе.

ТУРИ НАСКА. Ами той къде е тогава?

АМОРЕ. Няма го... излезе.

ТУРИ НАСКА. Ще го чакам! Дава му се погребална услуга по всички правила на изкуството, а щом дойде време за плащане си позволява да къса разписката в лицето на жена ми. Ето тука документа... Да видим дали ще посмее да го скъса пред мене...

НУНЦИЯ. Е, добри човече, сега се разбра, че съпругът ми трябва да плати тези разноски и той е готов да ги плати.

ТУРИ НАСКА. Кога ще се върне?

НУНЦИЯ. Отиде до банката... Елате след малко и ще намерите парите оставени на масата. Нали така кавалери?

АМОРЕ. Да!

ТУРИ НАСКА. Добре тогава!... Понеже днес трябва да закарам трима умрели на гробището, та не искам да станат четирима, (като гледа Аморе) или петима...

АМОРЕ. (говорейки на себе си) Като ме нарочи...!

ТУРИ НАСКА. Няма да кажа нищо повече! Половин час стига ли ви?

АМОРЕ. И по-малко.

ТУРИ НАСКА. Останете със здраве (излиза).

АМОРЕ. Госпожо, имайте добрината да платите веднага на този разбойник, тъй като стовари върху ми цялата отговорност.

АГАТИНА. Но защо единствено татко трябва да плати разноските по погребението?

АМОРЕ. Госпожице, не усложнявайте въпроса кой трябва и кой не трябва да плати...

АГАТИНА. (на прозореца) Май че пристигат с колата (Нунция и Аморе тичат към прозореца).

НУНЦИЯ. Ама къде са, не ги виждам...

АГАТИНА. В началото на улицата (надава вик) Ах! Татко!... Татко!

НУНЦИЯ. Н`тони... съпруже мой!... (двете с Агатина викат, всички тичат към антрето).

ШЕСТА СЦЕНА

АНТОНИО. (влиза опирайки се на ръката на Марио. Главата му е бинтована. Сяда на фотъйола, а Агатина и Нунция остават от двете му страни).

АГАТИНА. Татенце... кажи... какво стана?

АНТОНИО. (става поривисто и отива да загаси кандилото пред портрета, след това го обръща наопаки и пак сяда) Отдъхнах си!

НУНЦИЯ. Къде са парите?

АНТОНИО. Урочасаха ми къщата!

НУНЦИЯ. Не ме плаши, срещна ли Тури Наска?

АНТОНИО. По-лошо!

НУНЦИЯ. Братовчед ти Санто?

АНТОНИО. По-лошо!

НУНЦИЯ. Пукотевица?

АНТОНИО. По-лошо!... Банката... Фалира!

АМОРЕ. Банката?... Кога?

АНТОНИО. Тази нощ.

НУНЦИЯ. (трескаво) През нощта?

АНТОНИО. През нощта... в тъмното, да не види никой! (към Марио) Говори ти!

МАРИО. А, каква паника! Пред банката има огромна тълпа, по цялата улица.

АГАТИНА. Какво общо има банката с бинтованата глава?

АНТОНИО. Има... веднага щом разбрах, че банката е фалирала...

МАРИО. Падна на земята и си удари главата в тротоара.

НУНЦИЯ. Кръв ли ти потече?

АНТОНИО. Не...вино!

АМОРЕ. Горкичкият... А после?

МАРИО. Представете си уплахата ми щом видях главата му цялата в кръв. Повиках веднага кола и го закарах в най-близката болница. За щастие нямаше никакви усложнения. Тъкмо и лекарят се случи негов приятел. Четири шева.

АНТОНИО. Шест!

МАРИО. Четири!

АНТОНИО. Шест!

МАРИО. Не е вярно, бяха четири.

АНТОНИО. Шест! Двата ми ги подари, понеже ми е приятел.

МАРИО. Ще оздравее след осем дни. Но всичко е по вина на викарий Киаренца. Защото ако беше дал спестовните книжки в деня когато се откри завещанието, това нямаше да се случи. Сега ще отида и ще му го кажа. Позволете (*узлиза*).

НУНЦИЯ. Значи парите са загубени?

АНТОНИО. Не! Запазени са!

АГАТИНА. Татко... легни си... почини си...

АНТОНИО. Не! Всичко е било предвидено! Чичо е знаел, че банката ще фалира. И е помислил: аз сега ще обявя тоя хапльо, моя племенник за наследник, ще оставя спестовните книжки на приносителя, той ще се завтече към банката да ги осребри, тя ще се окаже фалирала, ще го тръшне някой удар... и ще го повлека след себе си! Ами да, щом като е светец, трябва да е знаел всичко.

АМОРЕ. Дон Антонио, какво говорите?

АНТОНИО. Да не би да греша?... Е, добре, тия сметки ще ги уреждам с него там горе...

АГАТИНА. Татко, ела да се починеш малко, легни си...

АНТОНИО. Няма вече за мене почивка. Свърши тя!

АГАТИНА. Ти по-добре мисли за братовчедка ти Маддалена, понеже си иска парите!

АНТОНИО. Залости вратите, че да фалирам и аз!

АГАТИНА. А тя ще ти ипотекира всички мебели, заедно с картината на *Мариано*.

АМОРЕ. Тициано, госпожо... Тициано!

АНТОНИО. Какъв Тициано! Тази картина сигурно я е правил някой некадърен рисувач на каруци. Да взема

всичко. Не искам нищо от този лицемер, хвърлил топа и туй то (появява се Тури Наска, кавалере Аморе става, пресреща го и му дава парите, Наска излиза) . Агатина, вече реших, Марио е много добър, няма да позволи на тебе и на майка ти да липсва парчето хляб... Аз сега искам да умра за около половин час и след това ще се върна. Искам да го видя и да му кажа – Чичо колко сте противен!

АМОРЕ. Дон Антонио, викарий Киаренца се качва по стълбите.

АНТОНИО. Идва да ми вземе душата. Ще стрелям! Ще стрелям!

НУНЦИЯ. Марийо Пресвета!

АГАТИНА. Не, татко...не... татко!

ВИКАРИЙ. (влиза следван от Марио) Колко съжалявам, господин Фаваца, вече научих от този младеж (обръща се към Марио) за злополучния инцидент. Горкият господин! И всичко това е по моя вина. Но искам да поправа нещата.

НУНЦИЯ. Вината е в нашата злочеста съдба.

ВИКАРИЙ. Моя е, госпожо, моя! Защото трябваше да предам плика с книжките на вашия съпруг веднага след отваряне на завещанието. Не го направих и сега на мен трябва да се припише причината за толкова много злощастия.

АНТОНИО. (кума с глава няколко пъти в знак на съгласие).

ВИКАРИЙ. Не, не бих могъл да живея и ден повече без да почувствам тежкото угризение заради онова което сторих. Не, ще направя всичко възможно, искам да направя всичко...

АНТОНИО. (гледа го смаяно и като се обръща към Агатина) Запади го, запади го!

ВИКАРИЙ. (изважда чековата си книжка) Господин Фаваца, перо моля. (пише) Ето, това е... Този чек е за 400.000 лири на Банка д` Италия. Може да отидете и да изтеглите посочената сума.

АНТОНИО. (към дъщеря си) Запали го! (като се обръща към викария) Не се безпокойте (настрана) Отче викарий, задава ли се по пътя този ешек или ще спре в обора?

ВИКАРИЙ. Задава се.

АНТОНИО. (завмича се да обърне портрета на чичо си) Вижте, нахлула ви е кръвта в главата.

ВИКАРИЙ. Аз държа на моята почтеност. Наследниците ми ще намерят имуществото ми накърнено, но това няма значение. За тях има достатъчно. Без да споменаваме, че фалиралата банка, независимо че ще удължи плащанията, ще се погрижи да компенсира вложителите и въпреки че моят жест изглежда толкова щедър, той ще се разгърне под елегантната форма на поредица от операции.

АНТОНИО. (грабва чека и му връща двете спестовни книжки) Може да си запазите тези книжки, ваша милост.

ВИКАРИЙ. (като ги прибира) Добре, сега мога да се върна в църквата щастлив и спокоен.

АНТОНИО. Марио, Нунция, Агатина, сега целунете ръка на пресветия викарий, всички.

ВИКАРИЙ. (като се обръща, за да си тръгне, вижда портрета на своя приятел, спира се, изтрива една солза и го целува).

АНТОНИО. (избухва в плач и коленичи).

ВИКАРИЙ. (като вижда Антонио коленичил) Само онзи който не оставя в наследство обич, той няма придобие радост за своята душа.

АНТОНИО. (като го придружава до портата) Да ви

благослови Господ, отче викарий. (връща се, взема малката чанта от масата и тръгва към вратата).

НУНЦИЯ. Къде отиваш с тая бинтована глава?

АНТОНИО. Да не закъснея, бързам преди да е фалирала и тази банка!

МАРИО. Та това е Италианската Банка!

АНТОНИО. Е, преди да фалира Италия!

Нино Марголио
ТАДДАРИТА
(НОЩНА ПТИЦА)

Нино Мартолио

Нино Мартолио е роден през 1870 г. в Белпасо, Катания в семейството на журналист и учителка. Писател, драматург, поет, журналист и актьор, на деветнадесет годишна възраст публикува поетичните си творби в основания и ръководен от него сатиричен вестник *Д`Артанян*. Но освен възторзите от поезията, атаките във формата на сонети срещу известни личности в Катания му спечелват много врагове, съдебни спорове и дори двадесетина дуела. В същия вестник – като истински патриот – има възможност да вземе открито страна в защита на диалектната литература (подобно на много други негови съмишленници в различни италиански региони) и страстно мечтае да създаде местна театрална трупа, с която да пътува из Италия и чужбина, като разказва случки и описва картини от Сицилия, на езика на сицилианците. Това е трудно осъществима задача, оплаква се самият Мартолио, поради две основни пречки – липсата на актриси за женските роли и липсата на качествени произведения.

Чест посетител на известния тогава *Театро Макиавели* близо до *Пиаца Университá*, той се сближава с двамата кукловоди Анджело Грасо и неговият син Джованни, ко-

ито по това време ръководят театъра. Малко преди 1888 г. Грасо решава да замени куклите с живи артисти – постигайки небивал ефект от гледна точка на спектакъла и на комичните сцени.

Мартолио разказва как по време на едно представление актьорите в ролята на рицари и сарацини вложили такава страст в размяната на бойни удари, че финалните реплики били изиграни в болницата.

Впоследствие Джовани Грасо внимателно променя театралния репертоар постепенно превръщайки го в подобие на вариететен спектакъл – с песнички, комични сценки и подходящи реплики той се изявява вече и като актьор заедно с известния по това време Анджели Муско.

Впечатлен от неговите изпълнения Мартолио му предлага да стане водещата фигура в отдавна замислената *Компания Театрале Сичилиана*, която официално представя през 1903 година.

През 1893 г. самият той прави своя театрален дебют като автор и актьор, като се превъплащава в една мъжка и една женска роля в комедията „*И Чивитоти ин Претура*“. След многобройни житейски и сценични перипетии, Мартолио успява да създаде три театрални компании през следващите години.

През 1920 г. написва „*Таддарита*“. Това е плодотворно време за драматурга, раждат се други комедии, които се играят с успех и днес, пропити от неподражаемия хумор на Сицилия.

В този период изгръва седмото изкуство. Нино Мартолио е режисьор на четири филма, които за съжаление не са достигнали до нас. Още преди руските, френски и италиански новаторски идеи, неговият стил се счита за предвестник на неореализма в киното.

Нино Мартолио

Таггарита

(Ноцна птица)

Драма в едно действие

Превод от сицилиански

ДЕЙСТВАЩИ ЛИЦА

Дон Саларину *от ноцното кафене*

Пиппина наречена *Тагдарита*

Кочиму Кавалаччу

Тану наречен *Пулиту*

Филиппина

У Вампигуару, *файтонджията*

Паскуалотту

Базалокку, *джебчията*

Първи клиент

Втори клиент

Първи стражар, *цивилен*

Втори стражар, *също*

Голямо грубовато помещение на приземния етаж със свод отляво (на зрителя), под който е разположен кръчмарският тезгях; върху него са сложени бутилки, стъклени чаши, чаши за кафе и порцеланови чаши. Зад тезгяха има малка вратичка, която се отваря към помещението. Широко антре с опушени стъкла вдясно. В дъното има две масички с разположени около тях пейки и столове. Голям град в Сицилия през една януарска нощ, по наши дни.

ПЪРВА СЦЕНА

Дон Саларину, Паскуалотту и Тану

При вдигане на завесата дон Саларину налива кафе на Тану, който стои изправен пред тезгяха, докато Паскуалотту спи, с глава отпусната върху една от масите, сънят му е неспокоен, ту въздиша, ту хърка.

ТАНУ. *(отпивайки кафето се намръщва)*: Чиста цикория, а? Поне да имаше захар!...

ДОН САЛАРИНУ. Има, има!

ТАНУ. Къде е? Горчи като отрова! Сложете му още една лъжичка...

ДОН САЛАРИНУ. Ако ми дадете още някое солдо...

ТАНУ. Дадох ви четири.

ДОН САЛАРИНУ. И аз ви дадох кафе за четири солди. Ако искате джилеппу, дайте още. *(Гледа Паскуалотту и се нервирва като го чува че хърка)*.

ТАНУ. *(понечва да запрати на шега чашата върху дон Саларину)*: Кълна се в честта си, трябваше да...! ... *(като му хвърля една монета на тезгяха)*. Ето, лихварино, сложете още захар.

ДОН САЛАРИНУ. (*слага захар*): Ако щете ми вярвайте, не печеля и едно солдо на чаша. (*гледа както по-горе Паскуалотту, който хърка по-силно и се ядосва още повече*). Превръщам нощта в ден да сервирам на прекрасната ми клиентела!...

ТАНУ. Какво говорите! Когато ми сервирате, може и да съм хапльо, но получавате само похвали!

ДОН САЛАРИНУ. Не говоря за вас, извинете (*приближава се до Паскуалотту и го разтърсва*) Ей! Ей! Младжежо!... (*По-силно*) Ей!!...

ПАСКУАЛОТТУ. (*стреснат*): Какво? А? Какво става?

ДОН САЛАРИНУ. И сега, какво ще правим?

ПАСКУАЛОТТУ. (*гледа го сепнат*): Защо?... Кафето си го платих...

ДОН САЛАРИНУ. Че дори ви приспа?! Това тука е кафе, не е хан, разбрахте ли?

ПАСКУАЛОТТУ. Ваша милост, извинете, задрямал съм без да искам...

ДОН САЛАРИНУ. (*към Тану, който се смее*): А, и на това му вика дрямка!... Три часа има откак хърка като някой контрабас! (*към Паскуалотту*) Хайде, Бог да ви помага.

ПАСКУАЛОТТУ. (*става, но не се решава да си тръгне*): Знаете ли колко е часът?

ТАНУ. (*изважда часовника*): Три без дваисет.

ПАСКУАЛОТТУ. Колко остава до съмване?

ДОН САЛАРИНУ. Вижте календара!

ТАНУ. Още три часа и половина.

ПАСКУАЛОТТУ. (*протяга се, закопчава тесния жакет и придърпва яката около врата си, потреперва от студ, подухва си на ръцете, разтрива ги, отива до антрето, връща се и отново сяда*).

ДОН САЛАРИНУ. Какво стана, пак ли седнахте? На турски ли говорят? Това не е хан.

ПАСКУАЛОТТУ. Е, добре ваша милост, почакайте минута! Какво правя толкова, да не крада?

ТАНУ. Познах, ей, няма си къща тоя човек (*към Паскуалотту*) Вярно ли е?

ПАСКУАЛОТТУ. (*кима с глава, кротко и тъжно*).

ДОН САЛАРИНУ. Ако всички дете нямат къща дойдат да спят тука, ела да гледаш! (*към Паскуалотту*) Има един обществен приют на Сан Джузеппе о` Транзиту. Там идете, хайде, тръгвайте, тука не може да останете.

ПАСКУАЛОТТУ. Затворено е.

ТАНУ. (*смее се*) А! Та той бил клиент, дон Саларину! И защо е затворено?

ПАСКУАЛОТТУ. Защото вчера вечерта, някакъв се обесил.

ДОН САЛАРИНУ. (*изненадан*): Къде?

ПАСКУАЛОТТУ. В приюта, точно тъй, господа. Скъсал парче от чаршафа и се обесил на железната закачалка окачена на стената.

ТАНУ. И никой ли не забелязал?

ПАСКУАЛОТТУ. Когато го открихме беше мъртъв!... Пазачът започна да вика...

ДОН САЛАРИНУ. Ама какви ги разправяте, това дете ви се присъни там ли? (*посочва масичката*).

ПАСКУАЛОТТУ. Марийо Прескръбна, така е, господа! Ако не беше вярно, сега нямаше да съм тука. Ако пазачите не ме бяха отпратили, щях да остана...

ДОН САЛАРИНУ. И щяхте да спите заедно с умрелия до вас ли?

ПАСКУАЛОТТУ. (*убедено*) Сънят, господа, понякога е по-лош и от глада, не подбира!

ТАНУ. А вашият май се е понасъбрал в повечко, доколкото виждам...

ПАСКУАЛОТТУ. Две нощи и два дни без сън, все на път! Идвам пеша от Сан Филиппу д`Аджира... (*дватама го гледат учудено*).

ВТОРА СЦЕНА

Файтонджията и гореспоменатите

ФАЙТОНДЖИЯТА. (*влиза с камшик в ръка, премръзнал и трепери от студ*): Дон Саларину, една чаша чентерби, от силния... Двоен, ей! И бързо, че файтонът ми е навънка...

ДОН САЛАРИНУ. (*сервира му и като вижда, че изпила всичко на един дъх*) Хубав е, нали?

ФАЙТОНДЖИЯТА. Колко? (*примлясква с език*).

ДОН САЛАРИНУ. Дванайсет солди.

ФАЙТОНДЖИЯТА. (*подскача*) Колко? Май давате фира?

ДОН САЛАРИНУ. Не, давам ви чентерби... двоен. Ако поискате ще ви дам и печелившите числа, цели целенички: *трийсет* са чаршафите, *седемдесет* и *девет* е приютът, и *двайсет* и *девет* е обесеният: чиста тройка, по-явна и от случката вчера вечер, когато някакъв се обесил в обществения приют. Накарайте този младеж да ви разкаже.

ФАЙТОНДЖИЯТА. Вярно ли е или си измисляте?

ДОН САЛАРИНУ. Нека ви разкаже, държа! А след два три часа щом излезе вестникът и там ще прочетете.

ТАНУ. Вярно, вярно е гус`ине.

ФАЙТОНДЖИЯТА. (*отбелязва числата на парче хартия*): Казахте: Трийсет... седемдесет и девет...

ДОН САЛАРИНУ. И двайсет и девет.

ФАЙТОНДЖИЯТА. Благодаря (*понечва да си тръгне*).

ДОН САЛАРИНУ. А дванайсетте солди?

ФАЙТОНДЖИЯТА. (*смее се*): И тях ли трябва да дам? Ако спечеля ще ви дам десет на сто.

ДОН САЛАРИНУ. Това отделно ще лежи на съвестта ви.

ФАЙТОНДЖИЯТА. (*като плаща*) Ето вземете, шарлатанино!... Две лири ще заложа, но ако не излязат, тежко ви и горко! (*излиза*).

ТРЕТА СЦЕНА

Гореспоменатите, без файтонджията

ТАНУ. (*който по време на този диалог продължава да говори с Паскуалотту, като се интересува от неговите дела*): Какво е станало, какво е станало?

ПАСКУАЛОТТУ. Пристигна този господин в Сан Филиппу за един търг по направата на моста, понеже е предприемач... Целият натруфен, с разноцветни копринени жилетки, ланци, пръстени.... Вара кара, запознал се с моята сестричка... толкова простодушна, че вярва на всичко дето ѝ кажат. Аз, все навън, все на работа, майка ми, горката, сляпа и с двете очи, така че тя милата, все едно че беше сама...

Какви ги е сторил, какви ги е дърдорил, какви ги е говорил...успял да я омае, господа! Стана така, че щом работите свършиха, този галантен господин се върна в града и остави сестра ми обезумяла! Дотолкова обезумяла, че три дни след това изчезна от къщи, взела със себе си някоя и друга пара, дето си я беше сложила настрана от тъкането, и малкото бельо, което имаше.

ТАНУ. А майка ви?

ПАСКУАЛОТТУ. Ваша милост може да си представи как се нажали сърцето на сляпата женица!... Ами аз... като се върнах от полето и не намерих Филиппина...! А тука, а там, тичам при полицейския наместник, при на-

чалника на карабинерите...нищо!... Накрая ми пуснаха мухата, че може да е някъде насам и се втурнах като луд, господа, пеша, само с четири лири в джоба... Така и така нямах други... То надницата за седмица трябва да стигне за трима...

ДОН САЛАРИНУ. (*към Тану*) Разбирате ли сега какво нещо са жените, дон Тану....? Аз съм си най-добре, че въобще не щях и да чуя!... Мозъкът им – колкото на кокошка: толкова!

ТАНУ. Оставете го да разказва, дон Саларину.

ПАСКУАЛОТТУ. Пристигнах при Порта о` Фуртину в два през нощта, умрял от глад и от умора; за залък хляб в дюкяна ми взеха тия няколко лири и за спане нямах друго освен пет солди... Къде можех да ида?... Доверих се на дюкянджията и той ми каза за нощния пансион. Отидох и се проснах като мъртъв на леглото, дето ми дадоха... Останалото го знаете... (*към дон Саларину*) Ако ваша милост позволи, понеже... Още щом се развидели тръгвам да подам жалба в Полицейското управление.

ДОН САЛАРИНУ. Какво да ви позволя? Да спите? Ох, синко, не разбрахте ли че тук не може...?

ТАНУ. (*като вижда , че Паскуалотту е огорчен, се разчуства*) Хайде, дон Саларину, не се тревожете повече (*Слага в ръката на Паскуалотту една банкнота от пет лири*) Вижте какво ще сторите, братко: ей тука направо, има една улица, като хванете по тази улица, вдясно, след сто крачки ще стигнете до един червен фенер... Там е страноприемницата „Добра Отмора“, поискайте една стаичка и спете до осем, че и до девет часа; така или иначе в Полицейското управление преди десет няма да намерите никого (*като му стиска ръката*) А, и Господ да бъде с вас.

ПАСКУАЛОТТУ. (*с насълзени от умиление очи*) Господ

да ви върне доброто. Да ви благослови, ваша милост (*към дон Саларину*) А вие, ваша милост, простете.

ДОН САЛАРИНУ. (*засегнат от укора на Тану*) Почакайте... Не ви отпратих от зло сърце, а защото, нали разбирате, това е пивница...

ПАСКУАЛОТТУ. Имате право.

ДОН САЛАРИНУ. А някои неща не могат да се правят дори и да искаме.... Чакайте (*изважда от чекмеджето шепя банкноти и му ги дава*) с тези си вземете мляко и кафе щом станете и малко хлебец, да си го натопите.

ПАСКУАЛОТТУ. (*както по-горе*) Благодаря, милости-ви хора... Провидението да помага и на двама ви! (*излиза, като се олюлява от вълнение и умора*).

ЧЕТВЪРТА СЦЕНА

Горespoменатите, без Паскуалотту, след това Пиппина, първи и втори клиент.

ДОН САЛАРИНУ. (*гледа Тану, повдига рамене и възкликва*) Всичко ходи по тоя грешен свят!

ТАНУ. Горкият!... Тозчас сестра му се е повеселила вече и още как!

ДОН САЛАРИНУ. Е! Невестулката понякога разсъждава по-разумно от жената.

ПИППИНА. (*влиза, следвана от двамата клиенти и без свян*): Хайде, хайде де! Ако не искате да платите вие, аз плащам...

ПЪРВИ КЛИЕНТ. Е, стига, плащала тя!... Какво искаш, кафе?

ПИППИНА. Кафе ли? ... Как не... лайка!... Ром, ром! Ама от онзи истинският, дон Саларину!

ВТОРИ КЛИЕНТ. Върви ти рома, а?... Ама шега не бива ей, че е силен!...

ПИППИНА. Силен е, знам!... Завърта главата... и повече не ти дава да мислиш за нищо... Ей така ми харесва! (*Гаврътва чашката на един дъх, след това като вижда Тану, му се усмихва съучастнически и като се приближава до него*) О, добър ден, как сте?

ТАНУ. (*стиска силно ръката ѝ*): Добре, а вие? (*тихо*) Тези кои са? С тях ли си?

ДВАМАТА КЛИЕНТИ. (*изоставени изневиделица, за- сегнати , гледат накриво*).

ПИППИНА. Не, с никого не съм.

ТАНУ. Влезе с тях, накара ги да ти платят рома.

ПИППИНА. Още нищо не са платили... Някакви двама типа, дори не знам как се казват (*към дон Саларину*) Аз плащам, дон Саларину.

ПЪРВИ КЛИЕНТ. (*мрачно*) Това тука какво, на бодбив ли ни вземат?

ВТОРИ КЛИЕНТ. (*с пренебрежение*) За какво ти е Пиппина, „нощната птица“? Не приличаш на себе си... Хайде, плащай и да тръгваме.

ПЪРВИ КЛИЕНТ. Защо ти не платиш?

ТАНУ. Господа, ако не се обидите, и ако ми отдадете тази чест, аз плащам за всички, за ваше здраве.

ПЪРВИ КЛИЕНТ. Благодаря, не се безпокойте!... Дон Саларину, хайде, мезе!

ТАНУ. Казах ви, без да ви обидя... Не искам да обиждам...

ВТОРИ КЛИЕНТ. (*саркастично*) Мезето, дон Саларину!.....

ПЕТА СЦЕНА

ФИЛИППИНА (*влиза, с полускрито под шала лице, объркана, мести поглед навред сякаш търси някого, за-*

става за миг колебливо, след това отива да седне на една от масите и поръчва много плахо) Едно кафе (Първият и вторият клиент, отпивайки от чашките си я наблюдават. Самият дон Саларину, подразнен от любопитство бърза да ѝ сервира, за да я огледа).

ТАНУ. (към Пеппина, тихо) Значи идваш с мене?

ПИППИНА. Да, ама нека първо си тръгнат тия простаци.

ПЪРВИ КЛИЕНТ. Колко е харча?

ДОН САЛАРИНУ. Всичко ли?

ВТОРИ КЛИЕНТ. Не се пита.

ДОН САЛАРИНУ. Дванайсет за мезето и осем за рома, точно една лира.

ПЪРВИ КЛИЕНТ. (към втория) Всеки по половин лира (протяга ръка).

ВТОРИ КЛИЕНТ. (дава му десет солди) Ето тука половин лира.

ПЪРВИ КЛИЕНТ. (към дон Саларину) Ето една лира (към приятеля си) Хайде да си тръгваме (към Пиппина) И благодаря донна Джузиппина!...

ПИППИНА. Благодаря на вас! Няма за какво!

ТАНУ. Всичко хубаво, господа, и не се обиждайте.

ПЪРВИ КЛИЕНТ. (с пренебрежение) Не обиждате никого (излизат).

ТАНУ. (след като е видял че са излезли) Ще позволиш ли?

ПИППИНА. (като го задържа) Къде отиваш?

ТАНУ. Тук, наблизо, ей сега се връщам.

ПИППИНА. Чакай, стой! Не виждаш ли че са негодници.

ТАНУ. Не ме е страх от никого, остави ме.

ПИППИНА. Недей ти казвам, чакай!... Да знаеш че са негодници.

ТАНУ. Значи ги познаваш?

ПИППИНА. Не, нали ти казах, даже не знам как се казват, но се вижда по лицата им, че са негодници.

ТАНУ. Познаваш ги!

ПИППИНА. Марийо Пресвета, не. Кълна се в покойната душица на моето детенце.

ТАНУ. *(трогнат)* Умряло ли ти е детето?

ПИППИНА. *(като изтрива една сълза)* Беше на месец и няколко дни. Може да е било за добро, горкото сираче!

ШЕСТА СЦЕНА

Базалокку и гореспоменатите, след това двама цивилни стражари.

БАЗАЛОККУ. *(нахлува в кафенето задъхан, разгорещен)* Дон Саларину, за Бога, ваша милост, скрийте ме!...

ДОН САЛАРИНУ. *(разтревожен)* Да те скрия ли? Да не си луд? Къде да те скрия?

БАЗАЛОККУ. *(подава му няколко златни часовника с верижки, които откача от пазвата си)* Поне тези ми ги скрийте!

ДОН САЛАРИНУ. Ау! Ти за кого ме вземаш? Да не искаш да ме арестуват? Излизай навънка!

БАЗАЛОККУ. *(объркан, не на себе си, към Пиппина)* Ами тогава вие, сложете ги под полата си, за душата на вашите покойници! *(с негодувание)* Аз живота си за тях съм рискувал, а сега ще ми ги вземат!....

ПИППИНА. *(бута го назад, възмутено)* Махай се оттука, джебчия такъв, и да не си се вестнал насам, ей!

ТАНУ. Вън, излизай навън, крадец!

БАЗАЛОККУ. *(докато слага всичко в джоба си, тръгва да излиза, но в този момент ненадейно се появяват на сцената двамата стражари и го хващат)* Какво, какво искате от мене?

ПЪРВИ ПОЛИЦАЙ. *(като го държи за китките)*
Обискирайте го, колега.

ВТОРИ ПОЛИЦАЙ. *(вадейки от джоба му скъпите предмети)* А така, кокошкар такъв!

БАЗАЛОККУ. *(енергично)* Това са мои неща, мои неща!... Имам свидетели!...

ПЪРВИ ПОЛИЦАЙ. *(избутва го навън)* Джебчия такъв, да мълчиш!

БАЗАЛОККУ. Полека, полека, ох, боли ме!

ВТОРИ ПОЛИЦАЙ. *(като го бутва с коляно)* Колко е изтънчен! Поемай, поемай!... *(излизат и тримата)*.

ФИЛИППИНА. *(оставила кафето си да изстине без да го изпие, с очи непрекъснато вперени в антрето, с възмущение е следила отблъскващата сцена и е като на тръни)*.

СЕДМА СЦЕНА

Дон Саларину, Пиппина, Тану и Филиппина

ФИЛИППИНА. *(най-сетне става, срамежливо отива до тезгяха наблюдавана от Тану и Пиппина и пита тихичко)* Извинявай... това е кафенето на дон Саларину, нали?...

ДОН САЛАРИНУ. Това е, защо питаш?

ФИЛИППИНА. За нищо!

ТАНУ. *(към Пиппина)* Да вървим, хайде *(хваща я под ръка като че ли иска да я побутне към антрето)*.

ФИЛИППИНА. Извинявай... да е минавал насам дон Кочиму Каваллаччу?

ПИППИНА. *(тръгнала да излиза, като чува това име спира тутакси и казва на Тану)* Чакай! *(заслушва се внимателно като се приближава малко към момичето)*.

ДОН САЛАРИНУ. Не е минавал.

ПИППИНА. (*приближава се още малко и като стига до Филиппина я пита*) Познавате ли дон Кочиму Кавалаччу?

ФИЛИППИНА. (*трепва, и с глас който едва едва се долавя*) Да.

ПИППИНА. Добре ли го познавате?

ФИЛИППИНА. (*както по-горе*) Да.

ТАНУ. (*нетърпеливо*) Е, какво правиш, идваш ли?

ПИППИНА. Ей сега, не ми вади душата! Седни още малко! (*към Филиппина*) И къде се запознахте?

ФИЛИППИНА. (*колебливо*) По моя край...

ПИППИНА. А, от друго място ли сте? (*към дон Саларину*) Не е тукашна (*към Филиппина*) А защо сте тука? Той ли ви доведе?

ФИЛИППИНА. Не... аз дойдох, по моя воля.

ПИППИНА. Той ли ви издържа? (*като забелязва, че Филиппина я гледа учудено*) Искам да кажа, негова държанка ли сте?

ФИЛИППИНА. (*пламва цялата*) Какво говорите, ваша милост? Мома съм!

ПИППИНА. Ами, де да знам... Като гледам, търсите го тука, посред нощ!

ФИЛИППИНА. Ще се женим.

ПИППИНА. (*поглежда многозначително към дон Саларину, който се кръсти, а след това към девойката*) А! Така ли каза! И откога сте тук?

ФИЛИППИНА. От вчера.

ПИППИНА. А къде се настанихте?

ФИЛИППИНА. Наблизо, в странноприемницата „Добра Отмора“.

ПИППИНА. И откакто дойдохте в града, не го ли видяхте?

ФИЛИППИНА. Не... Когато избягах от Сан Филиппу...

ПИППИНА. А защо избягахте?... Не можахте ли да се ожените там по живо по здраво?

ФИЛИППИНА. Неговите роднини не искат!... Бедничка съм... *(объркано)* Но вие коя сте?... Искате да говоря, да говоря!...

ПИППИНА. *(с нежност)* Не се страхувай, дъще!... Аз съм една бедна Божия твар като тебе, също като тебе, и няма да те излъжа. Говори!... Защо си тука, посред нощ? *(В гласа ѝ има такава благост и такава убедителност, че момичето се чувства успокоено и ѝ отговаря без страх)*.

ФИЛИППИНА. Щом се уговорихме, в моето село, той ми каза да дойда тука, в хана дето ви казах, и после да го търся в кафенето на дон Саларину.

ДОН САЛАРИНУ. Точно тука ѝ е определил среща!

ФИЛИППИНА. Вчера през нощта не посмях да дойда, но тази нощ си помислих: Ако не отида, какво ще правя тъдява сама? Парите ми свършват. Не знам къде живее...

ПИППИНА. Е, да, има си хас... нали не може да ти даде адреса вкъщи... щом роднините са против....

ФИЛИППИНА. Засега... Ама след като сме си признали, после ще се съгласят, няма как.

ПИППИНА. Това е ясно!... А майка имаш ли си?

ФИЛИППИНА. Да, сляпа е с двете очи, горкичката!

ПИППИНА. Е, така е, рожбата ми!... Ама недей да трепериш, не се страхувай!... Обичаш го много, нали!

ФИЛИППИНА. А, госпожо, ако не го обичах щях ли да ги свърша всички тия дето ги върша?... Даже не знам откъде я взех тая сила... Но вие няма да ме излъжете, нали? Какво мислите, ще дойде ли?... Не вярвам да е било шега...

ПИППИНА. Ама как няма да дойде? Разбира се, че ще дойде! (*чува се отън пред антрето тананикането на някаква неприлична песничка*) Ето го! (*Отдръпва се и се връща при Тану*).

ОСМА СЦЕНА

Кочиму и горепосочените

КОЧИМУ. Добър ден на дон Саларину и на всички уважаеми господа (*като вижда Филиппина, която от вълнение усеца как краката ѝ се разтреперват и сяда, се приближава до нея загрижено и ѝ казва тихо*) Ти от кога си тука?

ФИЛИППИНА. От два дни.

КОЧИМУ. Защо не дойде миналата нощ? Два часа те чаках.

ФИЛИППИНА. Нямах смелост.

КОЧИМУ. (*гледа я мрачно*) А сега от колко време си вътре?

ФИЛИППИНА. От половин час... И колко неща видях и разбрах за половин час!...

КОЧИМУ. (*притеснен*) Говори ли с някого?

ФИЛИППИНА. (*колебливо*) Не...да... ама за нищо...

КОЧИМУ. Вкъщи остави ли някакво писмо, вест?

ФИЛИППИНА. Нищо.

КОЧИМУ. Така е по-добре... После ще напишем всичко наведнъж.

ТАНУ. (*към Пиппина*) Ей, идваш или не?

ПИППИНА. Чакай, ти казах!

КОЧИМУ. Дон Саларину, един коняк (*изпива коняка от чашката, която му налива дон Саларину и си прави сам сметката*) Дванайсет и... тази госпожица какво е поръчала?

ДОН САЛАРИНУ. Едно кафе, ама даже не си го е изпила още...

КОЧИМУ. И четири, шестнайсет... и четири бакшиш... ето една лири и благодаря.

ДОН САЛАРИНУ. Аз ви благодаря (*издърпва го настарни, тихо*) Дан Кочиму, бъдете внимателен, правите погрешна стъпка.

КОЧИМУ. С кого?

ДОН САЛАРИНУ. С това девойче.

КОЧИМУ. (*като се усмихва, тихо*) Можех да ви отговоря да си гледате вашата работа, но няма да го кажа, (*силно*) ще ви кажа обаче, че погрешните стъпки, Кочиму Каваллаччу ги е направил всички – от „Ванеда е` Спирди“ чак до „Киану а` Тавула“ и накрая ето пак е тук, свеж и росен, като роза... Погледнете!

ДОН САЛАРИНУ. (*тихо*) Елате. Ако не греша, дошъл е брат ъ и ви търси.

КОЧИМУ. (*смее се пресилено, силно*) Ха, ха..... сега да видите, че ме накарахте да се уплаша наистина!... Ако нямаше жени, щях да ви покажа как ми трепери пеша на ризата.... Мислете за вашата цикория, дон Саларину, а пък аз ще мисля за моите кокошчици! (*към Филипина нежно, галантно*) Да вървим Филиппинедда (*приканва я да го хване под ръка като държи високо шапката си*) Довиждане на всички.

ПИППИНА. (*отблъсква поривисто Тану настарни*) Не, чакай, Кочиму Каваллаччу, трябва да ти кажа нещо...

КОЧИМУ. (*високомерно, но се спира*) От доста време не ви разрешавам да ми говорите на ти, освен това тук не е място за разговори.

ПИППИНА. (*властно*) Слушай, не бъди толкова напепен и ме чуй, по-добре ще е за тебе.

КОЧИМУ. (*към Филипина*) Няма какво да трепериш!... (*към Пиппина*) Казах ви, тук не водя разговори с никого, особено с вас!

ПИППИНА. (*решително, бързо, хваща го за ръката*) Слушай, ако си мислиш, че ме е страх от тебе, объркал си сметката! Довчера те оставих да правиш всичко дето ти хрумне, не заради някаква боязън, ами защото беше баща на онова клето изоставено детенце; накара ме да го доведа на бял свят като ми наговори ония купища лъжи, дето сега ги разправяш на тая невинна душица (*посочва Филипина*). Да я съсипеш като мене!...

КОЧИМУ. (*размахва юмрук пред лицето ѝ*) Млъкни, че ще те смачкам от бой.

ПИППИНА. (*както по-горе*) Нали ти казах, че вече не се боя, негоднико! Защото това създание сега е в рая и не може повече да страда... Смачкай ме! Убий ме! Искам да те накарам да ме убиеш, че да те пратя в затвора... защото там е твоят дом, мошенико! Вижте, господа, женен, с деца, съсипва невинни и непорочни момичета, обещава им да се ожени за тях и после ги захвърля! Такава бях и аз, повярвах ти, мизернико, като тази девойка, а сега съм стока за продан. Вярно ли е?

КОЧИМУ. (*помага да седне на Филипина, която почти припада, след това понечва да се нахвърли върху Пиппина, но се спира*) Е, е, накарай някой друг да те убие, аз не искам да се резилия с тебе!

ПИППИНА. Имаш право!... Сега вече нищо не струвам, вече съм улична жена, който ме поиска ме има! Заради тебе, мръснико! Заради тебе, че ме взе невинна и нежна като мляко, а като се насити ме изхвърли на улицата, бедна и обезумяла... Поне да бях сама!... Даже и това не, измамнико, че ако бях сама щях да ти захвърля живота си право в лицето... Но не можех да го направя, за да не

убия твоето дете заедно със себе си!... Но сега вече него го няма, и ако ме убиеш ще ми направиш добро: ще ме избавиш от тая кал, и ще остана честита, че ще идеш в затвора.

КОЧИМУ. *(хваща я на свой ред за ръката, разтърсва я, гледа Филипина, която е скрила лицето си под шала и хлипа, гледа дон Саларину, който му прави знаци да бъде внимателен, след това с престорено спокойствие)* В края на крайщата какво искаш? Щом съм те оставил, значи вече не си ми харесвала... А щом не си ми харесвала тогава, какво искаш, да се върна при тебе сега ли?

ПИППИНА. Кой, аз ли? *(плюе на земята)* Пу... Слушай: с криви, куци, гърбави – да, със скрофулозни – да, с крастави кучета дори, но с тебе, цар да станеш и да се хвърлиш в краката ми, никога повече, никога! Господ отгоре вижда дали не казвам истината!

КОЧИМУ. Ами тогава?... Остави ме на мира!

ПИППИНА. Не, виж...Свърши ги какви ли не, но този път няма да ти позволя!... Ти ме опропасти, унизи ме, е добре – такава ми била съдбата – но това момиче няма да го съсипеш! Не знам коя е, чуй ме, нито как се казва, не я познавам... Но няма да я съсипеш! Няма да я съсипеш, защото аз не искам! *(отива и застава до него лице в лице, предизвикателно)* Не искам и няма да стане – от гняв, от желание, от обида, за отмъщение!

КОЧИМУ. *(разярено стоварва разтворената си ръка върху лицето ѝ и я бута)* Хайде махай се оттука, проклетата да си! *(отива към Филипина)* Ела насам да ти обясня всичко... Не вярвай на нищо...

ПИППИНА. *(яростна като самата съдба, прокарва ръка по лицето си, носът ѝ кърви)* Излез навънка, подлецо! Ако не си станал толкова жалък мерзавец, че да те е страх от една жена, излез!...*(отива към антрето)*.

КОЧИМУ. *(след кратко колебание)* Тръгвай! *(към Филиппина)* Не се страхувай и не мърдай отгук, сега се връщам.

ДЕВЕТА СЦЕНА

Дон Саларину, Филиппина и Тану

Тишина изпълнена с тягостно напрежение. За момент никой не мърда, никой не си поема дъх.

ФИЛИППИНА. *(обзета от ридания и от треска обхванала цялото ѝ тяло. Стоновете ѝ са жаловити, глухи, мъчителни).*

ТАНУ. *(нервно се показва от антрето и обхваща с поглед улицата, после се връща обратно вътре).*

ДОН САЛАРИНУ. *(прави същото, иска да се захване с нещо, но не успява, най-накрая след като поглежда към Филиппина, казва тихо на Тану)* Дон Тануццу, заведете я при брат ѝ, горката.

ТАНУ. Така да е! *(към Филиппина)* Вървете.

ФИЛИППИНА. *(като поразена)* Брат ми ...?

ДОН САЛАРИНУ. Да, брат ви, тука е... Доверете се на мен и на този приятел.

ДЕСЕТА СЦЕНА

Файтонджията и горепосочените

ФАЙТОНДЖИЯТА. *(влиза отново, почти тичешком, с камшик в ръка, спира близо до антрето, и се показва оттам сякаш гледа в далечината; след това се обръща към Саларину, обзет от любопитство)* Да му се не види, дяволска работа! Това наистина е нощ за числата от лотарията! Дон Саларину, моля, моля, ще ви предложа аз една тройка, ей сега, по-интересна от вашата.

ДОН САЛАРИНУ. *(предчувствайки някаква драма)*
Какво ...? Какво стана? Какво видяхте?...

ФАЙТОНДЖИЯТА. Петнайсетка – улица, двајсет и едно – жена и осемнайсет – кръв.

ДОН САЛАРИНУ. *(обезпокоен)* Ранена жена ли има?

ФАЙТОНДЖИЯТА. Не, има една жена, убила... Току що, ей тука, до площада на Сан Плачиту... Знаете ли кого.....

ДОН САЛАРИНУ. *(слага ръка на устата му)* Мълчете... знам всичко!...

ФИЛИППИНА. *(наддава по-силен и тягостен стон и оставя Тану да я повлече навън като крие главата си в шала, за да не гледа, докато)*

ФАЙТОНДЖИЯТА. *(стрелва я с очи, кима на дон Саларину и си запалва една тосканска пура).*

КРАЙ

Антонино Русо Джусти
Наследството на чичо Каноник

Нино Мартолио
Таддарита
(Нощна птица)

Превод от сицилиански:
Даниела Илиева

Casa Sicilia, Sofia

Оформител:
Ивайло Найчев

За контакт:
dani.ilieva@alice.it

Формат 60/84/16

Обем 5.5 коли

Печат: „Булгед“

София 2013